

התקשרות

240930 / Freidin Levi

כ' שבט תש"נ

**"יש להשתדל שבכל מקום ומקום יהיה הסיום על
הרמב"ם במעמד רבים מישראל, ברוב עם הדרת
מלך" / התוועדות עם הרבי**

סקירה על תולדות תקנת לימוד הרמב"ם היומי / ניצוצי רבי

בשבת קודש הבאה עלינו לטובה נסיים את מחזור לימוד הרמב"ם היומי על פי תקנתו הקדושה של הרבי. הפעם יסיימו הלומדים במסלול שלושה פרקים ליום את המחזור הארבעים ושניים במסלול שלושה פרקים ליום, ואיתם יחד גם הלומדים פרק אחד ליום יסיימו את המחזור הארבעה עשר.

כאן המקום להזכיר כי פעם אחרי פעם הרבי הורה וביקש לערוך את סיומי הרמב"ם בכל מקום בצורה חגיגית ומכובדת, בהשתתפות קהל רב ולפרסם "ברעש" גדול על האירוע. הרבי חזר והדגיש כי זו חובה אישית של כל אחד להשתתף ב"סיום", וגם שעריכת הסיומים ברוב עם תורמת למודעות ולפרסום התקנה ומצרפת עוד ועוד יהודים ללומדי הרמב"ם היומי.

וכמובן, זו ההזדמנות לכל אחד, כולל נשים וילדים, להצטרף לקיום תקנתו הקדושה של הרבי וללמוד מדי יום את שיעור הרמב"ם היומי.

ונסיים באיחול של הרבי בהתוועדות שבת פרשת פנחס תשד"מ: "יהי רצון ש"חלום" זה אודות אחדותם של ישראל על ידי לימוד ספר הרמב"ם, שאכן הולך ומתפשט ומתקבל במקומות נוספים מיום ליום, יתגשם במילואו, שכל בני ישראל בכל מקום שהם יתאחדו באופן של שלמות על ידי לימוד כל הלכות התורה בשלמותן".

03 יש ללמוד שלושה פרקים ברמב"ם מדי יום, וגם להעמיק וללמוד בעיון. כיצד אפשר לשלב בין הדברים? ללמוד את פשט ההלכות, ולבחור הלכה או מספר הלכות מתוך השיעור היומי ללימוד בעיון. **התוועדות עם הרבי**

04 הופעת נגע צרעת עדיין לא מטמאת, עד שהכהן לא יבחן את הנגע ויאשר שאכן מדובר בצרעת מטמאת. מדוע הכוח לטמא ניתן דווקא לכהן? בכך התורה מלמדת אותנו שיעור חשוב על היחס והגישה שלנו אל 'מצורעים' בני ימינו. **שיעור בלקוטי שיחות**

10 איך להקל את הצער על פטירת אדם קרוב? מכתב שכתב הרבי לנערה צעירה שאימה נפטרה בגיל צעיר מאד, והיא נותרה לטפל באחיה הקטנים. הרבי מסביר באריכות על מהותה של האבלות והצער על פטירתו של אדם קרוב, ואיך אפשר בכל זאת למצוא נחמה. **מכתב מבואר**

12 לרגל סיום המחזור הארבעים ושניים בלימוד הרמב"ם היומי, סקירה על תולדות תקנתו הקדושה של הרבי. **ניצוצי רבי**

כל מה שצריך למבצעים

Mivtzoim.co.il

וזארט חסידות - 14 • לוח חב"ד - 16 • עת לדעת - 17 • זמנים ושיעורי השבוע - 18 • שניים מקרא ואחד תרגום - 19

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרנוב
עורך: שלום בלוי

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד

1496 • גיליון • ISSN 7474-0793 • 6084000

לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com

התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותודתו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו" מליובאוויטש
צוקללה"ה נבג"מ ז"ע

ללמוד את פשט ההלכות, וגם לעיין בהלכה אחת לפחות

(מהתוועדות שבת פרשת ויקרא תשמ"ה – התוועדויות, תשמ"ה, חלק ג, עמוד 1614)

כאן המקום לעורר גם אודות לימוד הרמב"ם, אשר למרות מה שכתב הרמב"ם בהקדמתו, שכתב את חיבורו "בלשון ברורה ובדרך קצרה... עד שיהיו כל הדינים גלויין לקטן ולגדול", מכל מקום, יש ללמוד גם באופן של עיון והעמקה כו'...

לכאורה, מכיוון שצריכים ללמוד מתוך עיון הדרוש, ובלמוד כזה אין אפשרות להספיק שלושה פרקים ליום, אם כן עדיף לכאורה שיבחר להשתתף בלימוד שיעור יומי ב"ספר המצוות" [שהוא קצר יחסית, כדי שיוכל ללמוד אותו בעיון].

והמענה לזה, שלכל לראש [קודם כל] צריך להיות לימוד שלושה פרקים ליום באופן ד"לקטן ולגדול", היינו, שגם "גדול" לומד באותו אופן שלומד "קטן", היינו לימוד וידיעת פשוטן של ההלכות, ופשיטא [מובן מאליו, שיש לעשות זאת] באופן ש"ידע מאי דקאמר" [שיוודע ומבין מה הוא אומר]... ונוסף לזה, יש לבחור בהלכה מסוימת (או מספר הלכות) מתוך השיעור היומי, כדי להוסיף וללמוד מתוך עיון והעמקה כו'.

ובימינו אלו, הרי גם הלימוד באופן של עיון והעמקה שייך לכל אחד ואחד מישראל. שהרי ישנם ספרים המציינים את המראי מקומות לפסקי הרמב"ם, וכן מראי מקומות למפרשים המבארים את דברי הרמב"ם, וממילא, גם אם הוא בעצמו אינו יכול לחדש ברמב"ם, יכול ללמוד הלכה ברמב"ם באופן של עיון והעמקה, על ידי זה שילמד ויעיין בביאורים וחידושים שכבר נכתבו על הרמב"ם, עד שהדברים ייקלטו בשכלו...

ונמצא, שבאופן כזה יש אצל כל אחד ואחד הלימוד של "לקטן ולגדול", הן לימוד פשוטן של ההלכות והן לימוד לעומקה של הלכה. אבל העיקר הוא, כאמור, לימוד שלושה פרקים ליום, לימוד פשוטן של ההלכות, שגם "גדול" לומד כמו "קטן"...

וכאן המקום להזכיר גם על דבר עריכת ה"סיומים" על הרמב"ם בכל מקום ומקום... יש להשתדל שבכל מקום ומקום יהיה הסיום במעמד רבים מישראל, "ברוב עם הדרת מלך", ובוודאי בהשתתפות של רבנים וראשי ישיבות וכו', שאז יבואו גם הבעלי-בתים [האנשים הפשוטים] והתלמידים השייכים אליהם [לאותם רבנים], באופן המתאים לכבודה של תורה...

והי רצון שיוסיפו ביתר שאת וביתר עוז בכל הפעולות הקשורות עם עריכת "סיומים" על הרמב"ם בכל מקום ומקום, ברוב פאר והדר, "ברוב עם הדרת מלך".

ועוד לפני זה, יבוא משיח צדקנו תיכף ומיד, ויקבץ את כל בני ישראל יחדיו לארצנו הקדושה, "קהל גדול ישובו הנה"... וממילא ישתתפו כולם יחדיו ב"סיום" על הרמב"ם בארצנו הקדושה, ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר" - והרמב"ם עמהם, ומשה ואהרן עמהם... וכל רבותינו נשיאנו, ביחד עם כל הצדיקים ונשיאי ישראל - במהרה בימינו ממש.

למה הכהן מטמא?

בפרשת השבוע אנו קוראים על דיני הצרעת, מחלת העור¹ הפלאית², שבאה כעונש שמימי על התנהגויות שליליות כמו דיבור לשון הרע והוצאת שם רע³.
וכך אומרת התורה⁴:

אִדָּם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוֹ סִפְחָת אוֹ כְּהַת וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לִנְגַע צָרַעַת, וְהוּכָא אֶל אֶהֱרֵן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל אֶחָד מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים.

וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע בְּעוֹר הַבֶּשֶׂר, וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּךְ לָכֵן וּמָרָאָה הַנֶּגַע עִמָּךְ מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ, נָגַע צָרַעַת הוּא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטָמָא אֹתוֹ.

הצרעת מטמאת את האדם הנגוע ועליו לעבור תהליך טהרה מפורט. אלא שלא כל כתם חריג על העור הוא צרעת ממארת. בקריאה של הפסוקים בפרשה, ובוודאי של הלכות צרעת בתורה שבעל פה, אפשר לראות שלא קל לאבחן צרעת ולזהות בינה לבין מחלות עור אחרות. יש כמה וכמה משתנים שצריך להתחשב בהם כדי לקבוע שזו אכן צרעת, וגם הם עשויים להתפתח ולסגת לאורך הזמן: הגוון המדויק של הנגע, מגמת ההתפשטות, צורת הנגע, האזור בגוף שבו מופיע הנגע, גודלו של הנגע ועוד. כך שכדי לקבוע האם זו אכן צרעת ממארת, היה צורך במומחיות.

על פניו, כפי שקראנו בפסוק, הכוהנים הם היו המומחים הבלעדיים לאבחון צרעת. אבל כשמעיינים בדברי המפרשים ופוסקי ההלכה העוסקים בנושא, מבינים שזה לא בדיוק כך. נקרא את דברי הרמב"ם⁵:

אֵף עַל פִּי שֶׁהַכֹּהֵן יִרְאֶה לְרֹאוֹת נֶגְעִים, הַטָּמֵאָה וְהַטְּהָרָה תִּלְוֶיהָ בְּכֹהֵן.

כיצד? כהן שאינו יודע לראות, ההכם רואהו – ואומר לו: "אמר טמא", והכהן אומר "טמא". "אמר טהור", והכהן אומר "טהור"...

אם היה הכהן רואה, וסומך על עצמו – אסור לו לראות נגע מכל נגעים, עד שיוֹרְנוּ רַבּוֹ, וְיִהְיֶה בְּקִי בְּכָל הַנֶּגְעִים וּבְשִׁמּוֹתֵיהֶן.

למעשה, יש כאן שני תפקידים שונים בתהליך ההטמאה של האדם המנוגע. נקרא את הדברים בלשונו של הרבי:

1. הצרעת מופיעה גם על בגדים ובתים, אבל כאן נתמקד בנושא נגעי העור.
2. ראה לקו"ת תודיע כב, ב (בשם הרמב"ם).
3. תופעת הצרעת איננה שכיחה כיום, אך אנו מוצאים לה אזכורים בתקופות קדומות, מסיפורי התנ"ך כמו צרעת מרים, נעמן וגיחזי, ועד ימי בית המקדש השני.
4. ויקרא, יג, ב-ג.
5. רפ"ט מהלכות טומאת צרעת.

שיעור בבלקוטי שיחור

לטמא באהבה

הופעת נגע צרעת
עדיין לא מטמאת,
עד שהכהן לא יבחן
את הנגע ויאשר
שאכן מדובר בצרעת
מטמאת.

מדוע הכוח לטמא
ניתן דווקא לכהן? בכך
התורה מלמדת אותנו
שיעור חשוב על היחס
והגישה שלנו אל
'מצורעים' בני ימינו.

השיחה המלאה – בלקוטי
שיחות חלק כז, שיחה שניה
לפרשת תזריע.

אמירת הכהן דווקא?

איזה ערך יש להכרזה של הכהן "טמא אתה", אם הוא בסך הכול 'חותם' על האבחנה של המומחה? למה בלי זה המצורע לא יהיה מצורע? ובעצם זו שאלה מהותית יותר, על עצם נחיצותו של הכהן בהחלת הטומאה:

בשלמא [- מילא] אילו היה עיקר חידוש התורה בשייכות לטהרתו [של המצורע], היה אפשר להבין מדוע הדבר תלוי בכהן. כי יש קשר בין ענין הכהונה למצב של טהרה, שהרי הדין הוא^א שכהן אסור לו להיטמא, ולכן הכהנים הם ה"משפיעים" טהרה בישראל.

אבל מדוע יהיה הכהן דווקא זה שתפקידו לפעול טומאה באדם מישראל?^ב

כאמור, הסמכות לטמא את המצורע וגם לטהר אותו היא בלעדית לכהן, אחרי שהנגע התרפא והמצורע ביצע את כל תהליך ההיטהרות שמפורט בתורה. גם כאן, היציאה מטומאה לטהרה תלויה באמירתו של הכהן: "טהור אתה".

אפשר להבין מדוע הכהן הוא האיש המתאים ביותר "להשפיע טהרה בישראל", לחולל טוהר. התפקיד המרכזי של הכהנים הוא העבודה בבית המקדש, שהוא מקום טהור וקדוש, ולכן כהן חייב להישמר כל הזמן מפני טומאה ולהיות טהור תמיד. אך טבעי שהאנשים הטהורים תמיד, יהיו אלה שמטהרים אחרים.

המפרשים אף מסבירים שיש קשר מיוחד בין כהן לטהרה מצרעת. אדם שלוקה בצרעת נענש במחלה בגלל, בין היתר, דיבור לשון הרע, יוהרה וזריעת מחלוקת וסכסוכים. הכהנים מייצגים את התיקון, את הדרך ההפוכה בדיוק - שהרי אהרון הכהן, אביהם של כל הכהנים, הצטיין במידות טובות, ברדיפת האהבה והשלום, בצניעות ובענווה, וכך גם ילדיו.

כך שמובן לגמרי מדוע טיהור המצורע שמור

בטומאת נגעים מצינו שני דינים כלליים:

א) **ראיית הנגע** (לקבוע אם הנגע טמא או לא) מוכרחת להיות על ידי חכם, ש"ורנו" רבו ויהיה בקי בכל הנגעים ובשמותיהן... וחכם זה אינו מוכרח להיות כהן דווקא, אלא "הכלי כשירין לראות את הנגעים".

ב) **"הטומאה והטהרה תלויה בכהן"**. אפילו לאחר שקבע החכם שהנגע טמא, אין המנוגע טמא עד שיאמר כהן "טמא (אתה)".

כדי לטמא אדם בצרעת, צריך שתי פונקציות: **מומחיות** ו**סמכות**. קודם כל צריך מומחיות מעשית, לדעת היטב את הידע התיאורטי והמעשי של ההלכות והסימנים השונים, כדי לקבוע בוודאות שנגע מסוים הוא אכן נגע צרעת. אבל זה לא מספיק. כדי להחיל בפועל את הטומאה (וכך גם את הטהרה בסיום תהליך היטהרות של מצורע), צריך גם סמכות מיוחדת שאותה יש רק לכהן. רק כהן רשאי להכריז "טמא אתה" - ובכך להפוך את האדם שמולו לטמא, עם כל ההשלכות החמורות שיש לכך.

מעשית זה יכול להיות אותו אדם. כהן שהוא גם מומחה (מה שנקרא בהלכה "חכם" או "רואה", כלומר, מלומד בהלכות צרעת ומומחה בראייה ואבחון של נגעי צרעת) יכול לבדוק בעצמו וגם לתת את ההחלטה. אבל חשוב להבין שאלה שני תפקידים שונים, שחייבים את שניהם בשביל לטמא אדם בצרעת: כהן שאיננו מומחה לא יכול לטמא בלי לברר אצל מומחה מהי האבחנה שלו, אבל גם המומחה הגדול בעולם שאיננו כהן לא יכול לפסוק בפועל ולהחיל את הטומאה על האדם. אפילו אם הכהן ממש לא מכיר את התחום, ומסתמך על האבחנה של המומחה כמו שהיא, לו יש את הסמכות הבלעדית לומר "טהור" או "טמא" - וזה מה שיקבע את גורלו של האיש.

זה מעלה שאלה פשוטה:

הדבר דורש ביאור: כיון שסוף סוף כהן זה "סומך על דברי החכם", לשם מה נחוצה

ד. וכבר האריכו בכמה מפרשים בהטעם שטהרת מצורע היא ע"י כהן דוקא (לדוגמא - ראה כלי יקר פרשתנו יג, ב). וראה ע"ד החסידות - לקו"ת פ' מצורע. ובכ"מ.

ה. ר"פ אמור. וראה מו"ז ח"ג פמ"ז, שהטעם לזה הוא - כדי שיהי' הכהן מוכן תמיד לשרת במקדש. וראה חינוך מצוה רסג. ועוד.

א. ל' הרמב"ם הל' טומאת צרעת פ"ט סה"ב, ע"פ תו"כ מצורע (יד, נד-נד).

ב. רמב"ם שם הל' א (ממשנה נגעים רפ"ג. תו"כ פרשתנו יג, ב).

ג. שם ריש הל' ב (ממשנה שם). וראה תו"כ ופרש"י פרשתנו שם. תו"כ ר"פ מצורע.

בלעדית לכהן. אבל למה גם לטמא את המצורע זה עניין שנתון לסמכותו של הכהן? איך ולמה כהן, איש הטהרה, הוא זה שלמעשה מחיל את הטומאה על היהודי שניצב בפניו?

רק כך זורקים מהמחנה

התשובה לשאלה שהצגנו קשורה דווקא לאחד ההיבטים החמורים ביותר של טומאת הצרעת. נקרא את הדברים בלשוננו של הרבי:

בטומאת מצורע מצינו חומרה שלא נמצא לה חבר בטומאות אחרות: "בדד יושב מחוץ למחנה מושבו", היינו שהטמא נשלח אל מחוץ לשלושת המחנות! ואף שם "בדד יושב, שלא יהיו שאר טמאים יושבים עמו", והיינו שמקומו של המצורע הוא אפילו מחוץ למחנה של שאר הטמאים.

וזהו גם התוכן הרוחני של טומאת צרעת, טומאה חמורה כל כך, המוציאה את האדם הטמא בה מחוץ למחנה הקדושה לגמרי, וכאילו רחמנא ליצלן יצא מכלל שייכותו לישראל גוי קדוש.

יש מגוון של טומאות שונות שיכולות לחול על אדם, ומתוכן טומאת הצרעת חריגה מאד בחומרתה בהיבט משמעותי מאד. על כל אדם טמא חלות הגבלות שונות, כמו לא להיכנס למקדש ולא לאכול קורבנות ועוד, אבל רק על המצורע חלה הסנקציה הקשה מכולן: "כָּל יָמֵי אֲשֶׁר הִנָּגַע בוֹ יֵטְמָא טָמֵא הוּא, בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבּוֹ". המצורע מורחק מהחברה להסגר בבידוד מוחלט.

בתקופת השהות של עם ישראל במדבר, היו משלחים את המצורעים "מחוץ לשלושת המחנות" - לא רק מהמחנה הפנימי והמקודש ביותר שם היה מתחם המשכן, ולאלא רק משכונת הלוויים, אלא אפילו מהמתחם של מחנה השבטים כולם. בדומה לכך, לאחר שעם ישראל התיישב בארץ, אומרת ההלכה: דִּין הַמִּצְרָע, שְׂיִהְיֶה לוֹ מוֹשֵׁב לְבָדוֹ חוּץ לְעִיר. הוא נזרק מעבר

לחומות, מחוץ לתחום.

כשיורדים לפרטים של ההלכה רואים שזה עונש נורא עוד יותר. המצורע לא רק מורחק מחיי החברה הרגילים בעיר או ביישוב. הוא אפילו לא יושב במחנה הסגר עם טמאים אחרים, אפילו לא במושב מוצרעים. הוא מבודד לגמרי. לא לחינם הביטוי 'מצורע' מסמל אדם דחוי חברתית שכולם מבקשים להתרחק ממנו.

הבידוד החמור הזה הוא לא אמצעי למניעת הדבקה במחלה, אלא אמירה חינוכית: אתה לא חלק מאיתנו, מקומך איננו איתנו. זו לא נקמה או הרתעה, אלא תוצאה ישירה של ההתנהגות של אותו אדם. אדם שלא נתן רסן ללשונו, דיבר לשון הרע וגרם לפירוד לבבות ולשנאה בעם ישראל - מביא על עצמו טומאה חזקה כל כך שהמחנה שלנו איננו יכול להכיל. לכן המצורע מוצָא החוצה ומאבד את החיבור שלו לאנשים, עד שיעבור את תהליך התיקון והטהרה שלו ואז יוכל להתרפא רוחנית ולשוב למחנה.

ודווקא משום כך, בגלל העוצמה החזקה של הנידוי שנגזר על המצורע, מי שעושה זאת הוא רק הכהן:

ועל כך אומרת התורה:

[פסק הכהן מוכרח להיות מיוסד רק על התורה]. ולכן הנזה לכל לראש בהכרח שתהיה ראיית הנגע על ידי חכם בחוכמת התורה ו"בקי בכל הנגעים".

אבל כשבאה העת להביא זאת לידי פסק דין בפועל, מיהו זה אשר יוכל לפסוק על יהודי אחר שמקומו מחוץ למחנה דקדושה רחמנא ליצלן? אך ורק כהן.

ענינו של הכהן הוא "לברך את עמו ישראל באהבה" (כחן הוא "איש החסד" המברך את ישראל, ודווקא באהבה. כידיע, שזהו תנאי עיקרי בברכת כהנים, שהיא חייבת להיות באהבה. עד שאם חסר הדבר חס ושלום אצל הכהן המברך, הרי זו סכנה בשבילו.

ט. ראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"י ע' 236 ואילך.

י. להעיר מעקב (י, ח) ובפרש"י שם.

יא. גוסס הברכה לפני נשיאת כפים (סוטה לט, א).

יב. ראה ברכה לג, ח. וראה וז"א בהשטות רנו, סע"ב. וז"ג קמח, ב ואילך. ועוד.

ו. פרשתנו יג, מז.

ז. רש"י עה"פ (מתו"כ שם. וראה פסחים סז, א).

ח. רש"י עה"פ (מפסחים שם. ועד"ז בתו"כ שם). וראה לקו"ש [המתורגם] חכ"ב (ע' 83 ובהערה 49) שהכוונה, שמובדל שם גם ממצורעים אחרים.

כל כך, על החלטה להוקיע ולנדות יהודי מהמחנה, אפשר לסמוך רק על איש חסד.

הכהן יסתמך על האבחנה של החכם, אבל הוא לא ייתן את הפסק בקלות דעת. הוא לא יראה בזה 'עוד תיק', אלא ייקח את המקרה באופן אישי. בגלל האהבה שלו לכל יהודי, הכהן יראה את האדם שמולו, הוא יבין מה זה יעשה לו. והוא לא יכריז "טמא אתה" לפני שיעשה "גייעה וחקירה ודרישה היטב" שזו אכן הפסיקה הנכונה. הוא יברר שוב, יבדוק שוב, יעבור שוב על כל הסעיפים - כדי לוודא שלא מטמאים בצרעת אדם שאיננו כזה ושהעונש הזה לא מגיע לו.

ודבר נוסף, חשוב לא פחות: הכהן לא ילך לישון רגוע אחרי זה. אם הוא ייאלץ להכריז "טמא אתה", הוא לא ישכח מאותו מצורע מסכן. הוא יודא שתהליך הטהרה יושלם במהירות הנדרשת ובצורה מושלמת. גם כאשר המצורע יושב מחוץ למחנה, יש מי שחושב עליו ומצפה להחזיר אותו הביתה מיד כשאפשר יהיה.

י' שבט של שנת תש"י היה יום קשה לקהילה היהודית בארצות הברית ובעולם כולו, בו הגיעה הבשורה המרה על הסתלקותו של הרבי הקודם מליובאוויטש, רבי יוסף יצחק.

אלפים נהרו ללוויה. ארונו של הרבי נישא על כתפי קבוצת חסידים ויראים, תוך הכרזות חוזרות ונשנות: "מי שלא טבל היום במקווה, שלא יגע בארון".

בין אלו שנדחפו כדי לגעת בארונו של הרבי היה יהודי ניצול שואה שהיגר זמן לא רב לפני כן לאמריקה. מצבו הכספי היה בכי רע, גם אנגלית הוא לא ידע, והעבודה היחידה שמצא הייתה כזו שאילצה אותו לעבוד גם בשבת. באותו בוקר הוא עלה על הרכבת התחתית כדי לנסוע אל הרבי ולבקש ממנו ברכה ועצה, אך לאזבתו הרבה גילה כי הגיע ללוויה...

בשארית כוחות הנפש שלו נדחף, ולו כדי לזכות לגעת בארון. אלא שהחסידים חסמו את דרכו. "האם טבלת במקווה?", ביררו. הלה חשף את זרועו עליה היה חקוק מספר ממחנות המוות, ואמר: "לא טבלתי במים, טבלתי באש..."

אדם צעיר ומרשים שצעד לידם שמע וראה

ואכן, מטעם זה שהכהן הוא "איש החסד", סומכת התורה רק עליו להוציא על יהודי "פסק" כזה, ש"מחוץ למחנה מושבו"...

כי הוא דוקא ירגיש את מלוא החומרה שבהוצאת פסק דין כזה על יהודי אחר, ולכן לא יחסוך כל גייעה ויחקור וידרוש היטב אצל החכם אודות פסק דין התורה...

וכאשר לאחר גייעה וחקירה ודרישה החליט הכהן, איש החסד, לומר "טמא" - אזי ודאי הדבר שזהו פסק הדין האמיתי של התורה. ומאידך, הדבר בטוח שהכהן ישקיע כל כוחו ויכולתו להביא לאחר מכן לטהרת המצורע.

כפי שאמרנו, צריך להבחין בין המומחיות לבין הסמכות. כעת, כשהבנו כמה חמורות ההשלכות הרוחניות והחברתיות של הכרזה על אדם כמצורע, אנחנו יכולים להבין את חלוקת התפקידים הזו ולהבין מדוע דווקא הכהן, איש הטוהר והחסד, הוא זה שבמו פיו מטמא את המצורע.

קודם כל, הנחת היסוד היא שכדי להרחיק אדם מהחברה ולשים עליו את תווית המצורע, זה חייב להיות מדויק על פי ההלכה ו"מיוסד רק על התורה". זו לא יכולה להיות החלטה מהבטן, גחמה או נקמה אישית, חלילה. לכן, רק מומחה שבקי בנושא הנגעים יכול לתת את האבחנה הראשונית האם בכלל מדובר בצרעת.

אבל אחרי חוות הדעת מגיע הרגע לפסוק, לתת את ההכרעה ולהכריז "טמא אתה" - ואת התפקיד הזה נותנת התורה לסמכותו הבלעדית של הכהן. זה אולי הפוך לאינסטינקט שלנו, שאומר שכהן צריך רק להרבות טהרה ולא להיפך. אבל התורה מלמדת אותנו כאן שיעור מוסר מאלף: אהרן הכהן היה "רוֹדֵף שָׁלוֹם וְנוֹתֵן שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּבֵין אִשָּׁה לְבִעְלָהּ". את תכונות האהבה והחסד הוא הוריש לכל צאצאיו הכוהנים. לכן הכוהנים הם אלו שעומדים "לברך את עמו ישראל באהבה" בברכת הכוהנים. ודווקא משום כך, את היכולת להכריז "טמא אתה" ולשלוח החוצה את המצורע, התורה נותנת רק לידידו של כהן. כשמדובר על נושא רגיש

יג. ראה שו"ע אדה"ז או"ח א"ח סקכ"ח סי"ט (ע"פ זח"ג קמז, ב. וראה שם (רע"ז) קמז, א: בעינא טבא).
יד. ואף דגם כהן קטן ושוטה די - כנ"ל! והביאור - הפס"ד בפועל ממש צ"ל ע"י דיבור במוצאות חפה הגשמי - וצ"ל ע"י גשם של איש דחוס (אף) דהוראה היא דהחכם).

מהשקפת עולמנו ואורחות חיינו - זה בדיוק להוציא מחוץ למחנה, "בדד יישב, מחוץ למחנה מושבו". ברוב המקרים אפילו נדמה לנו שזה הוא שהוציא את עצמו מהכלל היהודי, שהוא זה שהתרחק ולכן הוא באמת איננו חלק מאיתנו.

על כך מלמדת אותנו התורה שיעור לחיים: אך ורק כהן רשאי להכריז על מצורע ולהוציא אותו מחוץ למחנה, אך ורק יהודי נקי וטהור מכל אינטרס אישי או עניין ציני, שמניעה אותו רק אהבת ישראל - יכול לתת ביקורת חריפה כזו. וגם זה, רק אחרי עיון חוזר ונשנה כדי לוודא שזו אכן ההחלטה הנכונה.

האם אנו באמת יכולים לומר שהלב שלנו נקי, כשבאים לשפוט משהו אחר? האם אנחנו ניגשים למלאכה מתוך אהבה, או "ממידות בלתי מזוככות", מאמוציות שליליות אישיות? אפשר לנסות לבצע תרגיל מחשבתי ולדמיין מה יקרה אם אח או בן שלנו יתנהג באותה צורה כמו זו שאנחנו מבקרים. האם גם אז נמהר לחרוץ את דינו ולסנן כלפיו מילים קשות? ככל הנראה, במקרה כזה ננסה בכל דרך למצוא צד טוב באישיותו ולהצדיק את הנסיבות שהביאו אותו לשם, ולא היינו ממהרים לדחות ולנדות אותו מהמחנה.

זה מה שקוראת לנו התורה: "אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשׂוֹר נָגַע צָרַעַת - וְהוֹבֵא אֶל הַכֹּהֵן".

השלילה והשיפוט שאנחנו מפעילים הם לא רק שגויים, אלא גם מסוכנים. אבל לא כלפי האדם שאנחנו שופטים, אלא כלפי עצמנו. הרבי אומר כאן דבר חמור מאד, שעלינו להפנים ולקחת ללב באמת:

התורה אומרת שה"נגע" כשלעצמו אינו יוצר את הטומאה^{טז}, אלא רק פסק ואמירת הכהן (איש החסד) "טמא אתה" פועלים שהמצורע יהיה טמא.

ונמצא, שאדם שאינו כהן, איש החסד, הפוסק על יהודי אחר כי "מחוץ למחנה מושבו", הריהו דובר שקר, וממילא הרי הוא עצמו "מצורע" - מוציא שם רע

את הדברים, וסימן מיד לחסידים לאפשר לאותו יהודי גישה אל הארון. החסידים מייד צייתו לו, והיהודי זכה לגעת בארון קודש הקדשים.

לאחר כמה שנים ביקר האיש בחצר הרבי, וביקש לברר מיהו אותו אדם מרשים שכה הבין לליבו בעת הלוויה, מי הוא זה שחש את סערת הרגשות בה הוא נמצא ואֶפְשֶׁר לו לגעת בארון.

כשנכנס לחדרו של הרבי, ליבו החסיר פעימה. אותו איש צעיר הוא זה שהתמנה להיות "הרבי מליובאוויטש" הבא.

לא לחרוץ את הדין

הזהירות והרגישות העצומה שהתורה דורשת כשבאים להדביק לאדם תווית של 'מצורע' ולשלח אותו מחוץ למחנה, מלמדות אותנו שיעור מאלף בהתנהגות בין אדם לחברו:

ומכאן למדנו הוראה ברורה:

כשרואה אדם דבר לא טוב רחמנא ליצול בחברו, ואף נדמה לו שהלה נמצא בשפל המצב עד כדי כך ש"הוציא את עצמו מן הכלל"^{טז} [ו]אינו ראוי חס ושלום להיות בתוך מחנה ישראל -

אומרת על כך התורה, שאפילו חכם גדול ובקי בכל התורה כולה, אשר לפי שיקול הדעת שלו בחוכמת התורה ראוי הזולת לפסק "מחוץ למחנה מושבו" - הנה בטרם יוציא פסק כזה על הזולת, חייב הוא לבחון ולחקור היטב בעצמו מה מצבו הפנימי במידת החסד ואהבת ישראל. ואם נמצא שיש אצלו חס ושלום חסרון באהבת ישראל אמיתית, אין לו זכות להוציא פסק כזה על יהודי אחר! כי יתכן שפסק הדין אינו נובע מתוך שיקול דעת טהור של תורה, אלא ממידות בלתי מזוככות!^{טז}

אם נבחן את עצמנו בכנות, נגלה כמה ידנו קלה על ההדק לפסול יהודי אחר ולהפוך אותו לבלתי לגיטימי. השלילה, הדח-לגיטימציה, הסימון והתיוג של יהודי אחר, רחוק ככל שיהיה

טז. ראה לקו"ת נשא כה, רע"ג. דרמ"צ פט, ב. וראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ריש ע' ריד. ועוד.

יז. ראה מצורע (יד, לו) בנגעי בתים, ובפרש"י שם: שכל זמן שאין כהן נוקק לו אין שם תורת טומאה (וראה מפרשי רש"י בפרש"י שם, לה. תו"ט לנגעים פ"ב מ"ה). ולהעיר מרמב"ם הל' תרומות פ"ז ה"ט.

טו. ל' ההגדה ב"בן רשע" (ממכילתא ס"פ בא. ירושלמי פסחים פ"י ה"ד).

עלינו "לשבת בדד מחוץ למחנה". נימנע מלהביע את דעותינו הביקורתיות, נתחיל לאמן את עצמנו לראות בעין טובה ולדבר מילים חיוביות על אנשים אחרים - ורק אז, אחרי שנתרפא מהרוע שבקרבתנו, נוכל להתקבל בחזרה באמת כחלק מהחברה והכלל כדי להרבות בטוב ובאהבה.

יהודי כפרי פשוט סיפר לרבי מיכל מזלוטשוב שבערב שבת אירעה לו תקלה בעגלה, והוא נאלץ להמשיך בנסיעה אחרי שקיעת החמה ולחלל את השבת. אחר כך הוא נסע אל הבעל שם טוב לבקש תיקון, והצדיק הדריך אותו להדליק נרות בבית הכנסת ולהוסיף אור ובזה יכופר חטאו.

כששמע רבי מיכל את דברי הבעל שם טוב, התפלא מאוד. הוא הבין את קדושתה של השבת ואת משמעות חילולה, ותמה: איך ייתכן שהליך התיקון מסתכם בהדלקת נרות?

לאחר זמן מה, נסע רבי מיכל בעצמו אל רבו הבעל שם טוב. אלא שבמהלך נסיעתו החלו רוחות וגשמים, העגלה שקעה בבוץ, ורבי מיכל נאלץ להמשיך את דרכו ברגל. בוקר יום שישי הגיע, והדרך עוד רחוקה. רבי מיכל הזדעזע מהמחשבה שייאלץ להמשיך בדרך בעיצומה של שבת קודש.

ככל שחלפו השעות הוא האיצ את צעדיו, אך השמש הייתה מהירה ממנו. הוא התייסר בקרבו על השבת הקדושה שהוא עומד לחלל, וכך הלך הוא ממרר בבכי. דקות ספורות לפני השקיעה, הגיע רבי מיכל נסער ונשבר לפתח עירו של הבעל שם טוב. חוט השערה הפריד בינו לבין חילול שבת.

הבעל שם טוב עמד וחיכה לו. "רבי מיכל", פנה אליו בקול נרגש. "כעת, לאחר שטעמת בעצמך את ייסורי הנפש והטעם המר של האדם הנאלץ ליפול בחטא, תבין כי החרטה והלב הנשבר מעצם החטא הם אלו שמתקנים ומוחקים את החטא לגמרי."

[כמאמר חז"ל על הפסוק "זאת תהיה תורת המצורע" - "זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע"]. לא זו בלבד שהוא דובר לשון הרע על יהודי אחר ואף על חטא זה בא עונש הנגעים (צרת), אלא הוא "מוציא שם רע", "[ה]אומר שקר - [מוציא שם רע] על חברו [נקרא] כִּזְיוֹ".

ומאי תקנתיה [מה תקנתו]? "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו". עד שירגיל עצמו להביט על זולתו בעין טובה, עליו להיבדל¹ משאר ישראל ולא להפריע להם בדברי לשון הרע והוצאת שם רע שלו!

ורק כשיתרפא מ"נגע" זה, אזי "ושב ורפא לו".

יהודי שבקלות מרחיק ופוסל יהודים אחרים, לא רק שהוא עושה זאת לא בזכות ולא בצדק וממניעים לא טהורים - פוגע יותר מכולם בעצמו. הוא מעיד על עצמו, שהוא-הוא 'מצורע' שצריך להרחיקו!

חז"ל לימדו אותנו כי הצרעת מגיעה כעונש, בין היתר, על הוצאת שם רע. על פגיעה שקרית וזדונית בשמו הטוב של יהודי אחר. למרבה האבסורד, יהודי שאיננו 'כהן' במובן המהותי, שלא בא בידיים נקיות ובאהבה לבדיקה ושיפוט של אחרים, ובכל זאת מכריז "טמא אתה" ומרחיק יהודי אחר מהמחנה - הוא בעצמו מוציא שם רע, ודינו בעצמו להיות מורחק, להיענש בצרעת! כי רק לכהן יש את הסמכות להפוך אדם למצורע, ומי שעושה זאת על דעת עצמו פשוט משקר.

כשאנו חורצים את דינו של מישהו, אנו נוטים לתרץ ולהצדיק את זה. אבל התורה כאן שמה לנו מראה מול הפנים ומלמדת אותנו לבחון את עצמנו: האם באנו מאהבה ומרצון להיטיב, או אולי חלילה מנקמנות ורוע? ואם נהיה כנים עם עצמנו ונבין שהבעיה היא בנו, שלקינו בנגע הוצאת שם רע, נדע גם מה התיקון. כמו המצורע,

יח. ערכין טו, ב. וראה לקו"ת ר"פ מצורע (ע"ד החסידות).

יט. ר"פ מצורע.

כ. ערכין שם. שם טז, א (ובכ"מ בדחו"ל). פרש"י פרשתנו יג, מז. רמב"ם סוף הל' טומאת צרעת.

כא. רמב"ם הל' דעות פ"ז ה"ב. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ז סוס"י. וש"נ.

כב. ראה ערכין טז, ריש ע"ב. ולהעיר מרמב"ם הל' דעות (שם ה"ו) "שאסור לדור בשכונתם כו".

איך להקל את הצער על פטירת אדם קרוב?

(אגרות קודש, כרך כו, אגרת ט'תתד)

קיבלתי את מכתבה [מכתבך] בדרך כלל, במכתביו התייחס לנמענים בגוף שלישי... בו כותבת אודות פטירת אימה עליה השלום בגיל צעיר מאד [הנפטרת, ראשי גנזבורג, הייתה בת שלושים ושבע בלבד] (תיבדל היא [הכותבת] וכל הילדים [האחים שלה] ואביה שיחיו לחיים טובים ארוכים), וההרגשים [התחושות] והמחשבות הקשות שיש לה בקשר עם זה.

הדרך להבין את מעשי ה' - בתורה

והנה באמת אין איתנו יודע עד מה [איננו מסוגלים להבין ולפענח את] הנהגת השם יתברך ויתעלה, אשר הוא בורא האדם ומנהיגו ומשגיח עליו בהשגחה פרטית [משגיח ומכוון כל אדם בכל צעד בחייו]. אבל למרות שאיננו יכולים להבין את הדרך שבה הקדוש ברוך הוא מכוון את הדברים, בוודאי ובוודאי אשר הוא עצם הטוב [הטוב המושלם והאידיאלי], ובסגנון הידוע במחשבת ישראל: מְטַבֵּעַ הטוב - להיטיב [לטוב יש תכונה גם לעשות טוב]. לכן, זה ודאי שכל מעשיו של הקדוש ברוך הוא טובים, וכך גם כל דבר שקורה בחיינו – שקורה בהשגחה פרטית של הקדוש ברוך הוא.

ומה שלפעמים הנהגות השם יתברך אינן מובנות כלל וכלל בשכל האדם, הרי אין זה פלא כלל. כי מה [איזה] ערך יש לאדם, שהוא יצור מוגבל ומדוד וסופי לגבי הקדוש ברוך הוא, שהוא בלי גבול וסוף בכלל, ובין האדם לבין בלי גבול ולאין סוף האמיתי במיוחד אין שום ערך, כך שהמצב הטבעי של הדברים הוא שלא נוכל להבין את מעשיו של ה'.

בכל זה [ולמרות זאת], הרי רצה השם יתברך שכן נבין לפחות משהו מדרכיו וגיליה מקצת מחוכמתו לבני אדם בשר ודם. והדרך להתוודע לחוכמת ה' היא בתורתו הקדושה, הנקראת תורה אור ותורת חיים, זאת אומרת, אשר היא המאירה דרך האדם בחייו, באופן שדרכי ה' יהיה אור מושג [מובן] גם לפי ערך [יחסית ל] כוחות המוגבלים של האדם.

ולאחר ההקדמה הזו מובן שעל פי המבואר בתורתנו, שבכתב ושבעל פה, יש למצוא ביאור והבנה - קצת, על כל פנים - גם במאורע הנ"ל של פטירת אימך וכיצא בו, ומהתורה תוכלי להבין לפחות חלקית ולמצוא משמעות באירוע הטרגי שהתרחש במשפחתך וגם לשאוב עידוד ונחמה.

להתאבל או לא?

והביאור שאפשר להבין מתוך התורה בנושא הפטירה של אדם קרוב הוא נמצא בעצם בשני פסקי דינים בהלכה למעשה, אשר לכאורה בסתירה עומדים זה לזה, ולא עוד [אלו לא סתם שתי הלכות שונות ולא קשורות] אלא ששניהם באו באותו הסימן [פירק] בשולחן ערוך.

בהתחלתו של הסימן נאמר: "אין מתקשין [מתאבלים ומצטערים] על המת (בענייני אבלות וכו') יותר מדאי (יותר מהמידה הנדרשת כפי הוראת חכמינו ז"ל), וכל המתקשה עליו יותר מדאי – על מת אחר הוא בוכה" [זוהי התראה לעונש חמור: מי שמצטער ובוכה יותר מדי על קרוב שנפטר, אנשים אחרים שקרובים לו ימותו, ואולי אף הוא עצמו]... ובסוף סימן זה מובא: "כל מי שאינו מתאבל כמו שציוו חכמים, הרי זה אכזרי".

והנה, ממה נפשך [כך או כך, יש כאן סתירה]: באם במאורע מסוג זה טבעי להתאבל כפי שמובן מההלכה האחרונה ש"מי שאינו מתאבל הרי זה אכזרי", מהו

הביאור מופיע בגופן כזה. מילים שעוזרות לשטף הקריאה הכנסנו ללא סוגריים, מילים שמבארות מושגים או מילים - מופיעות בתוך סוגריים.

'הרעש' [ההתראה החמורה] על המרבה להתאבל, ועד כדי כך שעונשו חמור על זה כפי שנאמר בהלכה הראשונה?... ואם ענשו חמור עד כדי כך, הרי לכאורה אין זו אכזריות אם האבלות פחותה ממה שציוו חכמים.

וההסברה בזה נמצאת בסיום הסימן המבאר ענין האבלות, בסיום ההלכה השנייה שצוטטה קודם: "...כל מי שאינו מתאבל כמו שציוו חכמים הרי זה אכזרי, אלא יפחד וידאג ויפשפש במעשיו ויחזור בתשובה". המשפט הזה מסביר את משמעות האבלות והקשר בין הנפטר לקרוביו, ועל פיו נקבע האיזון בין הרגש הטבעי של הצער והאבלות לבין האיסור להגזים בכך – כפי שיוסבר מיד.

עלייה של הנשמה, לצד כאב וצער

מובן וגם פשוט [זוהי הנחת יסוד פשוטה] שהנשמה נצחית היא וממשיכה להתקיים גם לאחר פטירתו של האדם. שהרי אין כל סברא [היגיון] לומר שבשביל [בגלל] חולי הבשר והדם וכו' [הגוף], יוגרע [תיפגע] חיות הנפש או שתתבטל חיות הנפש והנשמה. ואין קלקול זה [החולי והפגיעה הגופנית] נוגע אלא רק להבשר ודם עצמם, וכן להקשר [לקשר] שביניהם לבין הנפש והנשמה, זאת אומרת, שיכול לבוא הפסק הקשר בין הגוף לנשמה – שזה מה שקורה בעת המיתה, רחמנא לצלן [ה' ישמור].

ובהפסק הקשר של הנפש עם הבשר, הרי עולה הנפש ומשתחררת מכבלי הגוף והמדידה וההגבלה [המגבלות] שלו. ועל ידי המעשים טובים שעשתה במשך היותה בגוף עלי אדמות [בתקופת החיים בעולם הזה], נתעלית [מתעלה] הנשמה למצב נעלה, נעלה עוד יותר מאשר הייתה לפני ירידתה בגוף כשהייתה נשמה שעוד לא הוגבלה במגבלות הגוף והמציאות הגשמית. ובלשון הביטוי הידוע, שירידת הנפש [בתוך הגוף] היא ירידה צורך עלייה, עלייה למעלה מכפי שהייתה קודם הירידה.

מזה מובן שכל הקרוב לנפש זו שעזבה את הגוף וממשיכה להתקיים בצורה נעלה יותר, וכל מי שנפש זו הייתה יקרה לו, צריך להכיר בכך אשר הנפש עלתה למעלה אפילו ממדרגתה שהייתה לפני זה.

אלא שיחד עם זאת בשביל האנשים החיים בעולמנו זה, הרי זו אבדה. וכמו שכל הקרוב קרוב יותר, יותר יקר בעיניו עליית הנפש מדרגה לדרגה – הרי גם בפרט השני זה כך: ככל שהקרבה לאדם שנפטר גדולה יותר כך גדול הכאב, כיון שגדול החיסרון על ידי היפרדה [היפרדותה] של הנשמה מהגוף ומהחיים בעולם הזה.

ונוסף לזה שפטירתו של האדם מכאיבה באופן סובייקטיבי לאנשים הקרובים אליו, יש כאן גם צער עבור הנשמה עצמה גם כן, שלכאורה יכולה הייתה הנפש לעלות למעלה עוד יותר דווקא בעולם הזה בעשיית עוד מצוות ומעשים טובים שלא תוכל לעשות בעולמות הרוחניים שאליהם היא עולה לאחר הפטירה. וכלשון חכמינו ז"ל במשנתם: "פה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא".

להתאבל, לא יותר מדי

כיון שבמאורע כהאמור [כמו זה שעליו מדובר, של פטירת אדם קרוב] ישנם שני צדדים הופכיים האמורים: מצד אחד זהו שחרור הנפש מכבלי הגוף ועלייתה לעולם נעלה, עולם האמת, ולאידך גם גרעון וחיסרון האמורים שהנשמה אינה יכולה להתעלות יותר במצוות ומעשים טובים ושעבור הקרובים זהו כאב וצער – מזה באות התוצאות בשני פסקי דינים האמורים:

שמצד אחד במשך זמן הקצוב על ידי חכמינו ז"ל על פי תורת אמת צריכה להיות אבלות, וביחד עם זה אסור להתקשות יותר מדאי: להוסיף על הימים הקבועים בהלכה לתקופת אבלות, וגם בימים אלו עצמם שבהם מתאבלים אין להוסיף בתוכן ובקושי של האבלות. זאת משום שמהות האבלות היא הצער על החיסרון הרוחני, ואת מידת החיסרון שאותו מבטאים באבלות רק התורה יכולה לקבוע.

ולא עוד [לא רק שאין להוסיף על האבלות הקבועה בהלכה], אלא שתוכן האבלות הוא לא רק רגש טבעי של תחושת אובדן וצער אלא שזקוק החי [קרובי המשפחה שנותרו בחיים] להסברה למה מגיע לו החיסרון והגרעון, שזהו עיקר הטעם שמאורע כהאמור הוא מסוג שמתאבלים עליו. שלכן כתוב בהלכה: "יפחד וידאג ויפשפש במעשיו ויחזור בתשובה", שזוהי מהות האבלות – לעורר את קרובי הנפטר לחשבון נפש ולתיקון מעשיהם.

וניתוסף עוד על ידי זה שהקרובים עורכים חשבון נפש ומשתפרים בהתנהגותם, שאז הרי מתקיים קשר

תקנת לימוד הרמב"ם

לרגל סיום המחזור הארבעים ושניים בלימוד הרמב"ם היומי, סקירה על תולדות תקנתו הקדושה של הרבי

מיוזמה מקומית לנחלת הכלל

כשהציע הרבי לראשונה, בהתוועדות אחרון-של-פסח תשד"מ¹ לחלק את ספר הרמב"ם לשיעורים קבועים מדי יום, התבטא בין השאר: **זה כמה שנים שמחכה הנני אולי יתעוררו לעשות כן, בנוגע ללימוד הרמב"ם, עד שסוף-כל-סוף נתעוררו על זה באחת המדינות דאחינו הספרדים שחילקו את ספר הרמב"ם באופן שכל אחד ואחד לקח על עצמו חלק מסויים, כך שסיימו את הרמב"ם בסמיכות ליום הולדתו של הרמב"ם השתא.**

ומעשה שהיה כך היה: התלמידים השלוחים לשיבת חב"ד במרוקו דנו בינם לבין עצמם, איזו מתנה להגיש לרבי לכבוד היום הבהיר י"א בניסן תשד"מ (שנת השמונים ואחת). לבסוף החליטו כי יחלקו את הספר "משנה תורה" על-מנת שילמדוהו ביניהם, ביודעם את חובתו הגדולה של הרבי לרמב"ם.

באותה התוועדות הציע הרבי לראשונה כי יוזמה נאה זו תהפוך לנחלת הכלל, אלא שרצונו היה שהחלוקה תהיה באופן שונה מעט, כלומר, שהדבר לא יעשה על-פי חלוקה קבוצתית, אלא שכל אחד ואחד ילמד את ספר 'משנה תורה' כולו במשך השנה.

מיד לאחר החג נתפרסמה הבשורה על-דבר הצעתו (תקנתו) של הרבי בקשר ללימוד הרמב"ם, בקרב אחינו בית ישראל בכל רחבי תבל, אלא שכיוון שלא פורסם עדיין אופן לימוד מסויים - היה הלימוד ללא סדר, וכל אחד למד כפי שקבע לעצמו.

אך כבר ב'יחידות הכללית' לאורחים שהגיעו לשהות בחצר הרבי בחג הפסח של אותה שנה, שהתקיימה ביום חמישי ליל כ"ה בניסן, הבהיר הרבי את כוונתו בחלוקת לימוד הרמב"ם: כל אחד ואחד יסיים את לימוד הרמב"ם במשך השנה

הקרובה עד ליום הולדתו של הרמב"ם (ביום י"ד ניסן), על-ידי שילמד ג' פרקים ליום. למי שאינם יכולים ללמוד ג' פרקים בכל יום, הציע הרבי ללמוד פרק אחד ליום, כך שסיימו את לימוד הרמב"ם במשך ג' שנים. לנשים והטף, שלימדו 'ספר הי"ד' קשה עבורם, תיקן הרבי שילמדו ב'ספר המצוות' להרמב"ם את ההלכות המקבילות למסלול הלימוד של ג' פרקים ליום.

עוד לפני השבת הקרובה נערך בחופזה 'מורה שיעור' ללימוד הרמב"ם היומי, וזמן לימוד השיעור הראשון נקבע ליום ז"ך בניסן, כאשר הרבי מלווה מקרוב את העריכה והחלוקה בכל פרטיה ממש (לדוגמה: חלוקת ההקדמה ומניין המצוות וההלכות, נעשו על-ידי הרבי בעצמו).

בעת ההתוועדות בשבת-קודש, הרחיב הרבי ודיבר בארוכה אודות הקדמתו הידועה של הרמב"ם, וזאת כהקדמה למסלולי הלימוד האמורים (כאמור) להתחיל בלימוד ההקדמה, כפי שפורט ב'מורה שיעור'.

"לחיות" עם השיעור היומי

עד כמה ייחס הרבי חשיבות ללימוד הרמב"ם היומי, יכולים אנו ללמוד מעט מדבריו בליל ב' דחג הסוכות ה'תשמ"ו²:

על-פי תורת אדמו"ר הזקן הידועה ש"צריכים לחיות עם הזמן", היינו עם פרשת השבוע והיום, שיעור חומש היומי, ומזה מובן גם שצריכים "לחיות" עם השיעור היומי ברמב"ם, שכן, ספרו של הרמב"ם בא בהמשך לתורה שבכתב, כלשון הרמב"ם בהקדמתו לחיבורו: "אדם קורא בתורה שבכתב תחילה ואחר-כך קורא בזה ויודע ממנו תורה שבעל-פה כולה".

מאז, במשך תקופה ארוכה החל הרבי מידי שבת בשבתו לדבר בהרחבה על-דבר תקנת

2. 'התוועדות' ה'תשמ"ו כרך א עמ' 207.

1. 'התוועדות' תשד"מ כרך ג עמ' 1545.

הרמב"ם מיועד (כלשון הרמב"ם) "לקטן ולגדול" - הקטן יכול להבין את ההלכות שנכתבו בשפה פשוטה, והגדול יכול ללמוד, להתעמק ולהתפלפל בלימוד זה.

מאוחר יותר⁵ התבטא הרבי אשר בתור הרגש האחדות שבקרב בני-ישראל - מוטלת חובה על כל אחד ואחד להשפיע על עוד יהודים ללמוד רמב"ם, שעל-ידי זה מיתוסף באחדותם של ישראל, בכך שעוד יהודי ילמד רמב"ם.

טעם נוסף שנתן הרבי לתקנה מבוסס על הנפסק בהלכות תלמוד-תורה לרבינו הזקן - "מ"ע של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל-פה כולה", ולכן קיום מצווה זו אינה יכולה להתבצע בלימוד השולחן-ערוך וכיו"ב, כי לימוד זה כולל בתוכו רק מצוות-עשה הנוגעות לימינו אנו, ואינו כולל את כל מצוות התורה. מה-שאינו-כן ספר הרמב"ם כולל בתוכו את כל מצוות התורה, ולכן ישנה מעלה מיוחדת בלימוד זה.

ומצד טעם זה הסביר הרבי את אופן תקנת לימוד הרמב"ם⁶: **שדבר זה שייך רק כאשר כל אחד ואחד לומד בעצמו את כל ספר הרמב"ם, ולא באופן שמחלקים את כל הספר בין הלומדים.**

החיוב בפרק אחד

אף-על-פי שמסלול הלימוד של ג' פרקים ליום "על-פי השמועה נתקבל ונתפשט יותר"⁷, מבהיר הרבי כי אין להזניח את המסלול של פרק אחד ליום, ועל הלומדים בו להתמיד בכך⁸:

בתחילה היתה ההתעסקות גם בקשר לזה, ונדפס "מורה-שיעור" מיוחד ללומדים פרק אחד ליום, אבל במשך הזמן התרכזו רוב הפעולות בזה בנוגע ללימוד דג' פרקים ליום, ואילו בנוגע ללימוד דפרק אחד ליום - חלפה ההתעוררות, ושוב לא המשיכו לעסוק בעניין זה.

וזאת - למרות שהיתה ההצעה, הבקשה וההפצרה כו' כמה וכמה פעמים שיש להשתדל לאחד את כל בני ישראל בלימוד הרמב"ם, על-ידי שייקבע שיעור

לימוד הרמב"ם, כשהוא מסביר את טעם התקנה וסגולותיה. כמו-כן ביאר הרבי בכל שבת הלכה אחת (או יותר) מתוך השיעור היומי. כך גם נהג לעשות בהזדמנויות שונות בימי חול (בהתוועדויות, ב'יחידות' וכיו"ב).

הרבי קישר את דבריו לשיעור היומי בהרמב"ם, ואף הוסיף וקבע⁹: **מכיוון שנקבע המנהג - "מנהג ישראל תורה הוא" - ללמוד שיעור יומי בספר הרמב"ם, ג' פרקים בכל יום, כפי שהדבר הולך ומתפשט יותר ויותר, הרי בוודאי שעניין זה הוא בהשגחה פרטית, ובהכרח לומר שתוכן ההלכות שלומדים בכל יום יש להם קשר ושייכות ליום המסויים שבו נקבע ללמוד שיעור זה.**

ואכן, תקנתו הגדולה של הרבי בדבר לימוד ספרו של הרמב"ם, באופן שמדי יום ביומו לומדים בו על-מנת לסיימו, התפשטה אט-אט בקרב כלל אחינו בית ישראל בכל מקום שהם ונתקבלה באהדה רבה, ושיעורי לימוד יומיים ברמב"ם נקבעו בבתי-כנסיות ובבתי-מדרשות.

טעמי התקנה

את הסיבה ללימוד הרמב"ם, ובסדר כזה דווקא, ביאר הרבי בהרחבה, תוך ציון כמה טעמים. הטעם הראשון נזכר בשיחת שבת-קודש פרשת קדושים תשד"מ¹⁰:

לכל לראש - יש בכך עניין של אחדות ישראל, שהרי כאשר רבים מישראל לומדים שיעור קבוע בעניין אחד בתורה - הנה, מכיוון שבמקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא, מתאחדים כולם ביחוד אמיתי ונצחי, כשם שהתורה (שעל-ידה נפעלת אחדותם) היא נצחית.

והגם שאחדות זו אפשר לפעול על-ידי לימוד כל עניין שבתורה, הנה כיוון ששלימות העם קשורה עם שלימות התורה, הרי ישנה מעלה מיוחדת בכך, כשהלימוד המשותף הוא לימוד הכולל את כל התורה כולה.

ואת האחדות הנפעלת על-ידי הלימוד אפשר לראות במוחש, שכאשר לומדים את אותו העניין, אזי ישנה שפה משותפת בקרב הלומדים על-ידי זה שמתפללים ביחד וכו', והאחדות שנוצרת בעקבות הלימוד הרי מקרבת את הגאולה.

ואחדות זו היא לכל אחד ואחד, שהרי לימוד

5. ב'יחידות כללית' באור ל"ד סיון תשד"מ - 'התוועדויות' תשד"מ עמ' 1961.

6. שבת-קודש פרשת קדושים תשד"מ 'התוועדויות' תשד"מ כרך ג עמ' 1596.

7. שבת-קודש פרשת בראשית תשמ"ז - 'התוועדויות' תשמ"ז כרך א עמ' 446.

8. שבת-קודש פרשת תצווה תשמ"ה - 'התוועדויות' תשמ"ה כרך ב עמ' 1326.

3. ליל ב' דחג הסוכות תשמ"ה; 'התוועדויות' תשמ"ה כרך א עמ' 248.

4. 'התוועדויות' תשד"מ כרך ג עמ' 1595.

פרשת תזריע-מצורע

נגעים של אחרים?

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת, והוציא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים (ויקרא, פרק יג, פסוק ב)

כל הנגעים אדם רואה, חוץ מנגעי עצמו (משנה, מסכת נגעים, פרק ב, משנה ה)

בהלכה זו יש רמז נפלא לעבודת ה': "כל הנגעים אדם רואה חוץ" - כל 'נגע' ומום רוחני שאדם רואה בחוץ, אצל מישהו אחר, עליו לדעת שאין זה אלא "מנגעי עצמו" - הוא רואה אותם בחברו מכיוון שהוא עצמו לקוי במומים אלו ומראים לו זאת כדי שיתקן בעצמו את הדרוש תיקון.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך י, עמוד 25)

לטבול בתורה

והפגר או השתי או הערב או כל כלי העור אשר תכבס וסר מהם הנגע, וכבס שנית וטהר (פרק יג, פסוק טז)

אם כשכבסוהו בתחילה על פי כהן סר ממצו הנגע לגמרי - "וכבס שנית", לשון טבילה (רש"י)

יש בדברים אלה רמז נפלא לדרך התשובה: "כשכבסוהו בתחילה, סר ממנו הנגע לגמרי" - כשאדם שב בתשובה על חטא שחטא, מוחלים לו עליו לגמרי. אבל "וכבס שנית, לשון טבילה" - כדי שיהיה רצוי לפני ה' עליו 'לטבול' במי התורה.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך ז, עמוד 99)

פרשת אחרי-קדושים

מוכרחים יראת שמים

בזאת יבא אהרן אל הקדש, בפר כן בקר לחטאת ואיל לעלה (פרק טז, פסוק ג)

זאת - רא היא יראת ה' (וזהו, חלק ג, דף ט)

הנביא חבקוק אומר: "ה', שמעתי שמעך - יראתי". ראשי התיבות של ארבע המילים האלה בגימטריה תרך (620), שהוא מניין מצוות התורה (תר"ג מצוות התורה ושבע מצוות דרבנן). ובזה רומזת לנו התורה עד כמה חיונית יראת השמים בעבודת ה': לצורך קיום המצוות (הרמוזות בראשי התיבות) לא מספיקה אהבת ה', אלא יש הכרח ב"יראתי".

(הרבי מהר"ש - ספר המאמרים תרל"ו, עמוד 10)

גם לסחוב טלית ותפילין זו עבודת קודש

ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הכהן אשר לבש בבוא אל הקדש, והניחם שם (פרק טז, פסוק כג)

להוציא את הכף ואת המחמה שהקטיר בה הקטורת לפני ולפנים (רש"י)

באחד מביקוריו של החסיד הנודע רבי הלל מפרוטש בליובאוויטש, ראה אותו אחד מצעירי החסידים כשהוא הולך מבית הכנסת למקום שבו התאכסן, משרך את רגליו בקושי בבוץ

ווארט חסידות

רעיונות קצרים מתורת החסידות על פרשת השבוע - רעיון אחד לכל יום

ישנו העניין של "הקהל" בתורה, על ידי זה שכמה וכמה מישראל נקהלים יחדיו על מנת ללמוד תורה. ובפרט בנוגע ללימוד תורת החסידות - אלו שהם כבר חסידים צריכים להקהיל יהודים נוספים שנמצאים בסביבתם וללמוד עמהם חסידות.

(שיחת שבת פרשת מסעי תשכ"ז)

העמוק ומחזיק בידו את תיק הטלית והתפילין ובתוכו גם ספרי קבלה.

ניגש הצעיר אל רבי הלל והתנדב לשאת בעבורו את הטלית ותפילין לאכסנייתו. רבי הלל סירב, והסביר: "לכוהן הגדול הייתה טבילה מיוחדת וביאה מיוחדת לקודש הקודשים רק בשביל להוציא את הכף ואת המחטה שהניח שם קודם. מכאן רואים שגם לקיחת הכלים לאחר עבודת הקודש, היא עצמה עבודה. גם לקיחת הטלית והתפילין מבית הכנסת אחרי התפילה היא עבודת קודש, ולא אסכים לוותר עליה".

החיות של המצוות

וְשָׁמַרְתֶּם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאֲדָמָה וְחַי בָּהֶם, אֲנִי ה' (פרק יח, פסוק ה)

המשמעות הפנימית של הפסוק "וחי בהם" על מצוות ה' היא שבשעה שאדם מקיים מצווה, הוא מוריד לעולם חיות וקדושה עליונות. למשל במצוות ציצית: לפני קיום המצווה חוטי הציצית הם בסך הכול חוטים, ובעת קיום המצווה נמשכת בחוטים קדושה עליונה.

(המגיד ממזריטש - מגיד דבריו ליעקב, עמוד נה)

קודם להתפלל, אחר כך לאכול

לֹא תֹאכְלוּ עַל הָרֶם, לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תִעֲוֹנֶנּוּ (פרק יט, פסוק ט)

לֹא תֹאכְלוּ קֹדֶם שֶׁתִּתְפַּלְלוּ עַל דְּמַמְכֶּם (גמרא, מסכת ברכות, דף י)

הטעם הפנימי לאיסור האכילה לפני התפילה: כאשר יהודי אוכל, הוא מברר את הניצוץ האלוקי הטמון בתוך האוכל ומעלה אותו לשורשו בקדושה. אך ביכולתו לעשות זאת רק לאחר שהתפלל והעלה את עצמו קודם כל. שכן לפני התפילה, כשהוא עצמו עדיין מקושר למטה, אין בכוחו להעלות את האוכל. (אדמו"ר הזקן - לקוטי תורה, ויקרא, דף ח)

להתיישר צעיר

מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם וְהִדְרָת פָּנָי זָקֵן, וְיִרְאֶת מַאֲ-לִהְיוֹת אֲנִי ה' (פרק יט, פסוק לב)

יש בפסוק זה רמז נפלא: "מפני שיבה" - עוד בבחרותך, לפני שאתה מזדקן, "תקום" - בעמידה טובה וישרה, לפי רצון התורה, "והדרת" - אדם הנוהג כן הרי הוא הדור ומשובח. ואילו אדם ש"קם" רק לעת זקנתו, אין לו במה להשתבח כל כך.

(הרבי - תורת מנחם, כרך יא, עמוד 248)

המשך מעמוד 13

לראש יש לזכור שרגש של נפילת הרוח הוא היפך עניין דלימוד התורה... הלימוד עצמו צריך להיות בתכלית ההרחבה, "ואתהלכה ברחבה"... ובטעם הדבר שאין להם מה ליפול ברוחם אף שלומדים רק פרק אחד ליום - כי: לפי ערך וביחס למעמדם ומצבם, הרי הלימוד דפרק אחד ליום אצלם חשוב בדיוק כמו לימוד ג' פרקים ליום אצל אלו השייכים לאופן הלימוד דג' פרקים ליום.

מיוחד עבור אלו שאינם יכולים ללמוד ג' פרקים ליום, שגם הם ילמדו שיעור יומי ברמב"ם - פרק אחד ליום, ולאחרי כל זה - לא אכפת לאף אחד מאומה! ואין פוצה פה ומצפצף!

ובעניין זה יש צורך להדגיש ולהבהיר לאלו שלומדים פרק אחד ליום, שאין להם ליפול ברוחם ח"ו מזה שאינם לומדים אלא פרק אחד ליום: לכל

יום שישי

ל בניסן - א דראש חודש

סדר התפילה

- יש להשתדל במיוחד להתפלל שחרית במניין, כדי לומר הלל עם הציבור. ומי שמאחר לתפילה בציבור, לא יאמר את ההלל עם הציבור אלא לפי סדר התפילה.
- באמירת ההלל, כל אחד מברך בעצמו את ברכות ההלל ("לקרוא את ההלל" ו"מלך מהולל בתשבחות").
- אחרי שמכניסים את ספר התורה לארון הקודש, חולצים את התפילין של רש"י ומניחים תפילין של רבנו תם. קוראים בהן קריאת שמע, פרשות "קדש" "והיה כי יביאך" ושש זכירות (ואת השיעורים היומיים לומדים אחרי סיום כל התפילה). אחרי כך חולצים את התפילין ומתפללים מוסף.
- לפי מנהגנו לא מלבישים בחזרה את הזרוע בשרוול אחרי חליצת התפילין של רבנו תם לפני מוסף, וכן אין להכניס את שרוול החליפה מתחת לאבנט.
- החזון לא מסיים "ובא לציון" בקול רם. מכיוון שיש הפסקה ארוכה בין הכנסת ספר התורה לארון הקודש לבין אמירת חצי קדיש שלפני מוסף, החזן צריך לומר מזמור תהלים כלשהו לפני אמירת הקדיש, ולפחות את סיומו לומר בקול.
- מנהג עתיק ללמוד בכל ראש חודש פסוק אחד עם פירוש רש"י ופירושים נוספים מפרק התהלים האישי המתאים לגיל (לדוגמה, אם הוא בן 13 - פרק י"ד). אם יש בפרק יותר משנים עשר פסוקים (ובשנה מעוברת, אם יש יותר משלושה עשר), מחלקים את הפרק

ולומדים בכל ראש חודש מספר פסוקים כך שבמהלך השנה ילמדו את הפרק כולו. ואם יש פחות פסוקים, חוזרים ולומדים שוב את הפרק.

שבת קודש פרשת תזריע-מצורע

א באייר - ב דראש חודש

- מוציאים שני ספרי תורה. בספר הראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע, אחר כך אומרים חצי קדיש. מניחים את הספר השני על הבימה, עושים הגבהה וגלילה לספר הראשון. בספר השני קוראים את קריאת ראש חודש ואחר כך הגבהה וגלילה לספר השני.
- להפטרה קוראים את הפטרת "השמים כסאי" של ראש חודש, ובסיומה קוראים שוב את הפסוק "והיה מדי חודש" כדי לסיים בדבר טוב. אם קרא בטעות הפטרה אחרת, קורא אחריה את הפטרת "השמים כסאי". ואם נזכר אחרי שכבר אמר את הברכות שלאחר ההפטרה, קורא את הפטרת "השמים כסאי" בלי ברכה².
- במוסף אומרים "אתה יצרת", ואם טעה ואמר "תקנת שבת" כמו בשבת רגילה - לא יצא³. ואם אמר "אתה יצרת" ובטעות סיים את הברכה ב"מקדש השבת" בלבד - יצא⁴.
- פרקי אבות - פרק ב.
- סיום המחזור הארבעים ושניים של לימוד הרמב"ם היומי לפי המסלול של ג' פרקים ליום (ואת המחזור ה-14 לפי מסלול של פרק אחד ליום).

2. לוח כולל חב"ד, פרשת מקץ.

3 ברכי יוסף סי' תצ"ק ח, שו"ת תשובה-מאהבה ח"א סי' קס, חכמת-שלמה סו"ס תכה ועוד.

4 לוח כולל חב"ד.

1. רמ"א תכבב, שו"ע אדמו"ר ז"ת תפחג.

עת לדעת

מבוסס על הספר 'עת לדעת',
מאת השליח הרב אברהם שמואל בוקיעט ע"ה
מוקדש לעילוי נשמתו

א' אייר

תקמ"ח

נפטר הרב הקדוש רבי מנחם מענדל מויטבסק.
בצעירותו שהה אצל הבעל שם טוב פעמיים, ואחר
כך היה מראשוני תלמידי המגיד ממזריטש.

אחרי הסתלקות המגיד, התיישב בעיירה הורודוק
שליד ויטבסק וכיהן כנשיא תנועת החסידות
ברוסיה הלבנה. בשנת תקל"ז עלה לארץ הקודש
בראש עליית החסידים והתיישב בצפת, אך בעקבות
הצקות עבר לטבריה. בטבריה הקים בית כנסת
מפואר, ותושבי העיר שהיו רובם ספרדים חלקו לו
כבוד גדול.

רבי מנחם מענדל היה עניו מאד, ואת אגרותיו
היה חותם במילים "השפל באמת".

לפני הסתלקותו ציווה לאלו שעמדו לידו לצאת
מהחדר, באומרו: "כי הנה ה' ניצב עליי". כעבור
שעה יצאה נשמתו בקדושה, ונטמן בטבריה.

תשל"ו

הרבי בחר בשישה פסוקים ומאמרי חז"ל לשינון

ב' אייר

תקצ"ד

נולד אדמו"ר מהר"ש, רבי שמואל, בנו השביעי
והצעיר של אדמו"ר הצמח צדק. אביו אמר שהוא
קרוי על שם נושא מים בפולוצק, ובפעם אחרת
אמר ששמואל הנביא ביקש שיקראו לילד על שמו.

תש"ב

החלה בחשאי כתיבת ספר התורה לקבלת פני
משיח. סיומה התעכב שנים רבות, עד ט' בשבט
תש"ל.

תשט"ז

אירע הטבח הנורא בביה"ס למלאכה בכפר חב"ד.

המשך מעמוד 11

בין החיים בעלמא דין [בעולם הזה] עם הנשמה שעלתה למעלה. שהרי הנשמה קיימת ונצחית היא גם
אחרי הפטירה, ורואה ומתבוננת בהנעשה [במה שקורה] עם הקשורים והקרובים אליה, וכל מעשה טוב
הנעשה על ידם מוסיף לה נחת רוח. ובפרט מעשה טוב הנעשה על ידי אלה שחינכה וגידלה אותם בחינוך
המביא לידי מעשים טובים האמורים, זאת אומרת שחלק לה [יש לה חלק] במעשים אלה הנעשים על ידי
החינוך שנתנה לילדיה ומושפעה [לילדים שלה ולאנשים שהושפעו ממנה].

לעשות זאת בשמחה

כיון שכל האמור הם הוראות תורתנו, שהיא חוכמתו ורצונו של הקדוש ברוך הוא, הרי קיום הוראות אלו
- עבודת ה' היא, עליה נאמר "עבדו את ה' בשמחה". וכיון שהתורה ציוותה את כל אחד ואחת על זה, ויש
לדעת אשר ציווי התורה אינו רק הוראה כיצד לנהוג אלא גם נתינת כוח הוא ליישם את הדברים - בוודאי
ובוודאי יש בכוח כל אחד ואחת לקיים זה ובעקבות האבל להתעורר ולעשות מעשים טובים, ולא עוד אלא
שלכל אחד יש את הכוח לבצע את זה ככתוב האמור: "עבדו את ה' בשמחה".

כל האמור הרי הוא בנוגע לכל אחד ואחת מבני המשפחה, ובמידה יתירה ובנתינת כוח גדול יותר, וגם
באחריות גדולה יותר, הוא בנוגע לאלה שהם יכולים להשפיע על שאר בני המשפחה, שמהם ומהנהגתם
יראו האחרים וכן יעשו ויתנהגו בעצמם. שלכן לכל לראש [קודם כל] ההכרח לקיים את האמור לעיל
במילואו הוא על ראש המשפחה ועל הגדול שבילדים, כוונתי במקרה זה אליה ולאביה שיחיו. וגם בזה הרי
לצד הקושי המובן לקיים זאת, ישנה ההבטחה של חז"ל "יגעת - ומצאת".

בהאמור [בדברים אלה] יש גם כן מענה על שאלתה במה תוכל להקל על הצער וכו'. והמענה מובן
מהאמור: על ידי הנהגה מתאימה לתוכן הכתוב לעיל, ומתוך בטחון חזק בה' שתצליח בזה.

לחיות עם הזמן

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', ל' בניסן	3:56	4:50	5:13	6:13	9:21	12:40	1:13	7:13.3	7:38
ש"ק, א' באייר	3:55	4:49	5:12	6:12	9:21	12:40	1:13	7:14.0	7:39
א', ב' באייר	3:53	4:48	5:11	6:11	9:20	12:39	1:12	7:14.7	7:40
ב', ג' באייר	3:52	4:46	5:10	6:10	9:19	12:39	1:12	7:15.4	7:41
ג', ד' באייר	3:50	4:45	5:08	6:09	9:19	12:39	1:12	7:16.1	7:41
ד', ה' באייר	3:48	4:44	5:07	6:08	9:18	12:39	1:12	7:16.8	7:42
ה', ו' באייר	3:47	4:42	5:06	6:07	9:17	12:39	1:12	7:17.5	7:43
ו', ז' באייר	3:45	4:41	5:05	6:06	9:17	12:39	1:12	7:18.2	7:44

לוח ללימוד הרמב"ם ל' בניסן ה'תשפ"ג - ז' באייר ה'תשפ"ג

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ל' בניסן	הל' מלכים ומלחמותיהם פרק ז-ט.	הל' מלכים ומלחמותיהם פרק יא.	מל"ת מו. מ"ע קצ. מל"ת נו. נז. מ"ע קצב. קצג.
ש"ק	א' באייר	פרק יי-יב. סיום מחזור מב	פרק יב. סיום מחזור ארבעה עשר	מ"ע קצא. ריד. מל"ת שיא. נח. מ"ע רכא. מל"ת רסג. רסד.
א'	ב' באייר	התחלת מחזור מג אז וגו'. כל המצות. שנת החמה.	התחלת מחזור טו אז וגו'. כל המצוות. מה' א-להי ישראל.	הספר הזה שאבאר בו... שזכרנו*. ואני עתה מתחיל בזכרון השרשים... במצות עשה...
ב'	ג' באייר	מצות עשה. א מצוה ראשונה. אין לו.	כל אלו החכמים. בין ראשון בין אחרון.	השרשים**.
ג'	ד' באייר	מצות לא תעשה. א מצוה. אלו הם. בין עשה ובין לא תעשה.	ודברים הללו. שנת החמה.	השרשים**.
ד'	ה' באייר	וראיתי לחלק. בעזרת ש-ד'.	מצות עשה. א מצוה ראשונה. כג להביא. שמה.	השרשים**.
ה'	ו' באייר	משון חסדך וגו'. ספר המדע והוא ספר ראשון. הל' יסודי התורה. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פד להקריב. קסו לשבות. קדש.	מ"ע א. מל"ת א. מ"ע ב.
ו'	ז' באייר	פרק ד-ו.	קסז לשבות. רמח לדון. אין לו.	מ"ע ג. ד. ט.

* סיום הקדמת הרמב"ם לספר זה, בו מדבר אודות הספר.
** בימי לימוד הקדמת היד - ילמוד כא"א מ"השרשים" כפום שיעורא דילי, ולחלק השאר ללמדו בימים הסמוכים שלאחרי זה (נוסף על לימוד המצות היום).

זמני הדלקת הנרות

פרשת	ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
תזריע-מצורע	18:32	19:50	18:54	19:52
אחר-מות קדושים	18:37	19:55	18:59	19:57

שניים מקרא ואחד תרגום

מוקדש לע"נ הר"ת ר' מנחם מענדל הכהן ב"ר הר"ת יהושע זעליק הכהן ע"ה
ומרת גאלדא בת הר"ת מרדכי ירחמיאל חיים לימא ע"ה

הכֹּהֵן וְהַהֹוֹה אֶל־מִשָּׁה לֵאמֹר: וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל־מִשָּׁה
לֵאמֹר: וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימָר: בִּדְבַר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁה כִּי תוֹרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וְטָמְאָה
שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדָּת דְּוָתָהּ תִּטָּמָא: דְּבַר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁה כִּי תוֹרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת
יָמִים כִּימֵי נִדָּת דְּוָתָהּ תִּטָּמָא: מִלִּיל יְיָ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמִימָר אִתְּמָא אַרְי תַּעֲדִי וְתִלִּיד דְּכָר וְתַיָּי מְסַאָבָא שִׁבְעַת
יּוֹמִין כִּיּוֹמִי רְחוּק סוּבְתָהּ תַּיָּי מְסַאָבָא: ג וְכִיּוֹם הַשְּׁמִינִי
יְמוֹל בֶּשֶׂר עֲרֻלָּתוֹ: וְכִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בֶּשֶׂר עֲרֻלָּתוֹ:
וְכִיּוֹמָא תְּמִינָאָה יִגְדֹר בְּסָרָא דְעֲרֻלָּתָהּ: ד וְשְׁלֹשִׁים יוֹם
וְשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדָמֵי טַהֲרָה בְּכֻלְקֻדְשׁ לֹא־תִנָּע
וְאֶל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־מָלֵאת יְמֵי טַהֲרָה: וְשְׁלֹשִׁים
יוֹם וְשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדָמֵי טַהֲרָה בְּכֻלְקֻדְשׁ לֹא־תִנָּע
וְאֶל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־מָלֵאת יְמֵי טַהֲרָה: וְתִלְתִּין
וְתִלְתָּא יוֹמִין תִּיתֵב בְּדָם דְּכּוּ בְּכָל קוּדְשָׁא לֹא תִקְרַב
וְלִמְקֻדְשָׁא לֹא תַעֲזוֹל עַד מְשֻׁלָּם יוֹמֵי דְכוּתָהּ: ה וְאִם־
נִקְבָּה תִלְדַּד וְטָמְאָה שִׁבְעִים כְּנֻדָּתָהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשִׁשָּׁת
יָמִים תֵּשֵׁב עַל־דָּמֵי טַהֲרָה: וְאִם־נִקְבָּה תִלְדַּד וְטָמְאָה
שִׁבְעִים כְּנֻדָּתָהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשִׁשָּׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל־דָּמֵי
טַהֲרָה: וְאִם נִקְבָּתָא תִלִּיד וְתַיָּי מְסַאָבָא אַרְבַּעַת עָסָר
כְּרוּחָקָה וְשִׁתִּין וְשִׁתָּא יוֹמִין תִּיתֵב עַל דָּם דְּכּוּ:
ו וּבְמָלֵאת יְיָ טַהֲרָה לְבָן אִזְלָא לְבָתָּא תִבְיָא כְּבִשׁ
בְּיָשְׁנָתוֹ לְעֵלָה וּבְיָיוֹנָה אוֹתָר לְחַטָּאת אֶל־פֶּתַח
אֹהֱל־מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן: וּבְמָלֵאת יְיָ טַהֲרָה לְבָן אִזְלָא
לְבָתָּא תִבְיָא כְּבִשׁ בְּיָשְׁנָתוֹ לְעֵלָה וּבְיָיוֹנָה אוֹתָר לְחַטָּאת
אֶל־פֶּתַח אֹהֱל־מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן: וּבְמְשֻׁלָּם יוֹמֵי דְכוּתָהּ
לְבָרָא אוֹ לְבָרְתָא תִּתִּי אִמֹר בֵּר שְׁתָּה לְעֵלְתָא וְכֵר יוֹנָה
אוֹ שְׁפִינָא לְחַטָּאתָא לְתַרַע מִשְׁפָּן זִמְנָא לֹת כְּהֵנָּא:
ז וְהִקְרִיבֻּ לִפְנֵי יְהוָה וְכִפֹּר עָלֶיהָ וְטַהֲרָה מִמָּקֹר דְּמִיָּה
זֹאת תּוֹרַת הַיִּלְדָּת לְזָכָר אוֹ לְנָקְבָה: וְהִקְרִיבֻּ לִפְנֵי יְהוָה
וְכִפֹּר עָלֶיהָ וְטַהֲרָה מִמָּקֹר דְּמִיָּה זֹאת תּוֹרַת הַיִּלְדָּת לְזָכָר
אוֹ לְנָקְבָה: וַיְקַרְבָּהָ קֹדֶם יְיָ וַיְכַפֵּר עָלֶיהָ וַתְּדַבֵּר מִסּוּאֲבַת
דְּמִקָּא דָּא אוֹרִיתָא דְזִלְקָתָא לְדוּכְרָא אוֹ לְנָקְבָתָא:
ח וְאִם־לֹא תִמְצָא יָדָהּ דִּי שָׁה וְלִקְחָהּ שְׁתִּיתָרִים אוֹ
שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֵלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֹּר עָלֶיהָ

הכֹּהֵן וְהַהֹוֹה: וְאִם־לֹא תִמְצָא יָדָהּ דִּי שָׁה וְלִקְחָהּ
שְׁתִּיתָרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֵלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת
וְכִפֹּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטַהֲרָה: וְאִם לֹא תִשְׁפֹּחַ יָדָהּ כְּמִסַּת
אִמְרָא וְתִסַּב תְּרִין שְׁפִינִין אוֹ תְּרִין בְּנֵי יוֹנָה חַד לְעֵלְתָא
וְחַד לְחַטָּאתָא וַיְכַפֵּר עָלֶיהָ כְּהֵנָּא וַתְּדַבֵּר: פ א וַיִּדְבֹּר יְהוָה
אֶל־מִשָּׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל־מִשָּׁה
וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אֶהֱרֹן לְמִימָר:
כ אֲדָם כִּי־יִהְיֶה בְּעוֹר־בִּשְׂרוֹ שָׂאת אוֹ־סִפְחָתָא אוֹ
בְּהֵרַת וְהִיָּה בְּעוֹר־בִּשְׂרוֹ לְנֻנַּע צָרַעַת וְהוּבָא אֶל־אַהֲרֹן
הַכֹּהֵן אוֹ אֶל־אַחֵר מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים: אֲדָם כִּי־יִהְיֶה
בְּעוֹר־בִּשְׂרוֹ שָׂאת אוֹ־סִפְחָתָא אוֹ בְּהֵרַת וְהִיָּה בְּעוֹר־בִּשְׂרוֹ
לְנֻנַּע צָרַעַת וְהוּבָא אֶל־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל־אַחֵר מִבְּנֵי
הַכֹּהֲנִים: אָנֹש אַרְי יְהִי בְּמִשְׁפַּח בְּסָרָה עֲמָקָא אוֹ עֲדָא אוֹ
בְּהָרָא וְיִהִי בְּמִשְׁפַּח בְּסָרָה לְמַכְתָּשׁ סְגִירוֹ וְיִתְחִי לֹת אֶהֱרֹן
כְּהֵנָּא אוֹ לֹת חַד מִבְּנֵיהָ כְּהֵנָּא: ג וַיֵּרָא הַכֹּהֵן
אֶת־הַנֶּנֶע בְּעוֹר־הַבִּשָּׂר וְשָׁעַר בְּנֻנַּע הַפֶּד | לָבָן וּמִרְאָה
הַנֶּנֶע עֲמָק מַעוֹר בִּשְׂרוֹ נֻנַּע צָרַעַת הוּא וְרָאָהּ הַכֹּהֵן
וְטָמָא אֹתוֹ: וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּנֶע בְּעוֹר־הַבִּשָּׂר וְשָׁעַר
בְּנֻנַּע הַפֶּד | לָבָן וּמִרְאָה הַנֶּנֶע עֲמָק מַעוֹר בִּשְׂרוֹ נֻנַּע
צָרַעַת הוּא וְרָאָהּ הַכֹּהֵן וְטָמָא אֹתוֹ: וַיַּחֲזִי כְהֵנָּא יָת
מַכְתָּשָׁא בְּמִשְׁפַּח בְּסָרָא וְשָׁעַר בְּמַכְתָּשָׁא אֶתְהַפִּיף לְמִיתוֹר
וּמַחֲזִי מַכְתָּשָׁא עֲמִיק בְּמִשְׁפַּח בְּסָרָה מַכְתָּשׁ סְגִירוֹתָא הוּא
וַיַּחֲזִינָה כְהֵנָּא וַיִּסָּב יָתָה: ד וְאִם־בְּהֵרַת לְבִנָּה הוּא
בְּעוֹר בִּשְׂרוֹ וְעֲמָק אִין־מִרְאָה מוֹי־הַעוֹר וְשָׁעַרָה לֹא־
הַפֶּד לָבָן וְהַסְגִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּנֶע שִׁבְעַת יָמִים:
וְאִם־בְּהֵרַת לְבִנָּה הוּא בְּעוֹר בִּשְׂרוֹ וְעֲמָק אִין־מִרְאָה
מוֹי־הַעוֹר וְשָׁעַרָה לֹא־הַפֶּד לָבָן וְהַסְגִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּנֶע
שִׁבְעַת יָמִים: וְאִם בְּהָרָא חוּרָא הִיא בְּמִשְׁפַּח בְּסָרָה וְעֲמִיק
לִית מַחֲזִינָה מִן מִשְׁכָּא וְשָׁעַרָא לֹא אֶתְהַפִּיף מִיתוֹר וַיִּסָּב
כְּהֵנָּא יָת מַכְתָּשָׁא שִׁבְעָא יוֹמִין: ה וְרָאָהּ הַכֹּהֵן בְּיוֹם
הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה הַנֶּנֶע עֲמָד בְּעִנְיֹו לֹא־פָשָׁה הַנֶּנֶע בְּעוֹר
וְהַסְגִיר הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים שְׁנִית: וְרָאָהּ הַכֹּהֵן בְּיוֹם
הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה הַנֶּנֶע עֲמָד בְּעִנְיֹו לֹא־פָשָׁה הַנֶּנֶע בְּעוֹר
וְהַסְגִיר הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים שְׁנִית: וַיַּחֲזִינָה כְהֵנָּא בְּיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה וְהָא מַכְתָּשָׁא קָם כַּד יָהִי לֹא אוֹסָפּ מַכְתָּשָׁא

במשפך ויסגרה פהנא שבצא יומין תנינות: ו וראה הכהן והנה כפה הנהג וראה הכהן אתה הנהג פלו הפך לכן מהור הוא: וראה הכהן והנה כפה הצרעת אתה פלכשור ומהור אתה הנהג פלו הפך לכן מהור הוא: ויחזי כהנא והא חפת סגירותא ית כל בסרה וידפי ית מכתשא פלה אתהפיד למחור דכי הוא: י וכלום הראות כו בשור חי וטמא: וכלום הראות כו בשור חי וטמא: ובימא דאתחזי בה בסרא חיא יחי מסאב: ט וראה הכהן אתהבשור החי וטמא הבשור החי וטמא הוא צרעת הוא: וראה הכהן אתהבשור החי וטמא הבשור החי וטמא הוא צרעת הוא: ויחזי כהנא ית בסרא חיא ויסאבנה בסרא חיא מסאב הוא סגירותא הוא: טז או כי ישוב הבשור החי ונהפך ללכן וכו אל הכהן: אז כי ישוב הבשור החי ונהפך ללכן וכו אל הכהן: או ארי יתב בסרא חיא ויתפיד למחור ויתחי לות כהנא: יז וראהו הכהן והנה נהפך הנהג ללכן ומהור הכהן אתה הנהג מהור הוא: וראהו הכהן והנה נהפך הנהג ללכן ומהור הכהן אתה הנהג מהור הוא: ויחזנה כהנא והא אתהפיד מכתשא למחור וידפי כהנא ית מכתשא דכי הוא: פ יח ובשור בייחיה בוכערין ונרפא: ונרפא: ובשור בייחיה בוכערין ונרפא: ובסרא ארי יחי בה במשפך שחנא וימסי: יט והיה במקום השחין שאת לבנה או בהרת לבנה אדמדמת ונראה אל הכהן: והיה במקום השחין שאת לבנה או בהרת לבנה אדמדמת ונראה אל הכהן: ויחי באמר שחנא עמקא חורא או כהנא חורא סמקא וימסי לכהנא: כ וראה הכהן והנה מראה שפל מוהעור ושערה הפך לכן וטמא הכהן הנהג צרעת הוא בשחין פרחח: וראה הכהן והנה מראה שפל מוהעור ושערה הפך לכן וטמא הכהן הנהג צרעת הוא בשחין פרחח: ויחזי כהנא והא מחזקה מפיך מן משפך ושערה אתהפיד למחור ויסאבנה כהנא מכתש סגירותא היא בשחנא סגירתא: כא ואם יראה הכהן והנה אין פה שער לכן ושפלה איננה מוהעור והיא כהה והסגירו הכהן שבעת ימים: ואם יראה הכהן והנה אין פה שער לכן ושפלה איננה מוהעור והיא כהה והסגירו הכהן שבעת ימים: ואם יחזנה כהנא והא לית בה שער חור ומפיכא ליתקה מן משפך והיא עמקא ויסגרה כהנא

במשפך ויסגרה פהנא שבצא יומין תנינות: ו וראה הכהן והנה כפה הנהג וראה הכהן אתה הנהג פלו הפך לכן מהור הוא: וראה הכהן והנה כפה הצרעת אתה פלכשור ומהור אתה הנהג פלו הפך לכן מהור הוא: ויחזי כהנא והא חפת סגירותא ית כל בסרה וידפי ית מכתשא פלה אתהפיד למחור דכי הוא: י וכלום הראות כו בשור חי וטמא: וכלום הראות כו בשור חי וטמא: ובימא דאתחזי בה בסרא חיא יחי מסאב: ט וראה הכהן אתהבשור החי וטמא הבשור החי וטמא הוא צרעת הוא: וראה הכהן אתהבשור החי וטמא הבשור החי וטמא הוא צרעת הוא: ויחזי כהנא ית בסרא חיא ויסאבנה בסרא חיא מסאב הוא סגירותא הוא: טז או כי ישוב הבשור החי ונהפך ללכן וכו אל הכהן: אז כי ישוב הבשור החי ונהפך ללכן וכו אל הכהן: או ארי יתב בסרא חיא ויתפיד למחור ויתחי לות כהנא: יז וראהו הכהן והנה נהפך הנהג ללכן ומהור הכהן אתה הנהג מהור הוא: וראהו הכהן והנה נהפך הנהג ללכן ומהור הכהן אתה הנהג מהור הוא: ויחזנה כהנא והא אתהפיד מכתשא למחור וידפי כהנא ית מכתשא דכי הוא: פ יח ובשור בייחיה בוכערין ונרפא: ונרפא: ובשור בייחיה בוכערין ונרפא: ובסרא ארי יחי בה במשפך שחנא וימסי: יט והיה במקום השחין שאת לבנה או בהרת לבנה אדמדמת ונראה אל הכהן: והיה במקום השחין שאת לבנה או בהרת לבנה אדמדמת ונראה אל הכהן: ויחי באמר שחנא עמקא חורא או כהנא חורא סמקא וימסי לכהנא: כ וראה הכהן והנה מראה שפל מוהעור ושערה הפך לכן וטמא הכהן הנהג צרעת הוא בשחין פרחח: וראה הכהן והנה מראה שפל מוהעור ושערה הפך לכן וטמא הכהן הנהג צרעת הוא בשחין פרחח: ויחזי כהנא והא מחזקה מפיך מן משפך ושערה אתהפיד למחור ויסאבנה כהנא מכתש סגירותא היא בשחנא סגירתא: כא ואם יראה הכהן והנה אין פה שער לכן ושפלה איננה מוהעור והיא כהה והסגירו הכהן שבעת ימים: ואם יראה הכהן והנה אין פה שער לכן ושפלה איננה מוהעור והיא כהה והסגירו הכהן שבעת ימים: ואם יחזנה כהנא והא לית בה שער חור ומפיכא ליתקה מן משפך והיא עמקא ויסגרה כהנא

שָׁבַע יוֹמִין: כִּי וְאִם־פֶּשַׁה תִּפְשֶׁה בְּעוֹר וְטָמֵא הִכְתָּן
 אֹתוֹ גִּנֵּעַ הוּא: וְאִם־פֶּשַׁה תִּפְשֶׁה בְּעוֹר וְטָמֵא הִכְתָּן אֹתוֹ
 גִּנֵּעַ הוּא: וְאִם אוֹסֶפֶת תוֹסֵף בְּמִשְׁכָּא וְיִסָּב כְּהֵנָּה יִתֵּה
 מִכְתָּשָׁא הִיא: כִּי וְאִם־תַּחֲתִיתָ תַעֲמֹד הַבְּהֵרֶת לֹא
 פִּשְׁתָּה צִרְבַת הַשְּׁחִין הוּא וְטָהְרוּ הַכְתָּן: וְאִם־תַּחֲתִיתָ
 תַעֲמֹד הַבְּהֵרֶת לֹא פִשְׁתָּה צִרְבַת הַשְּׁחִין הוּא וְטָהְרוּ
 הַכְתָּן: וְאִם בְּאַתְרָהָא קָמַת בְּהֵרֶתָּ לֹא אוֹסֶפֶת רִשָּׁם
 שְׁחָנָא הִיא וְיִדְכָנָה כְּהֵנָּה: ס
 שֵׁנִי כִי אִו בִּישְׁר בִּי־יִהְיֶה בְּעוֹר מְכוֹת־אֵשׁ וְהִי־יֵה מַחִית
 הַמְכוֹה בְּהֵרֶת לְכַנָּה אֲרַמְדָּמַת אִו לְכַנָּה: אִו בִּישְׁר
 בִּי־יִהְיֶה בְּעוֹר מְכוֹת־אֵשׁ וְהִי־יֵה מַחִית הַמְכוֹה בְּהֵרֶת
 לְכַנָּה אֲרַמְדָּמַת אִו לְכַנָּה: אִו בְּסָרָא אָרִי יְהִי בְּמִשְׁפָּה
 כְּנֹזָה דְנוֹר וְתִהִי רִשָּׁם כְּנֹזָה בְּהֵרָא חוֹרָא סְמָקָא אִו
 חוֹרָא: כִּי וְרָאָה אֹתָהּ הַכְתָּן וְהֵנָּה נִהַפְדָּ שְׁעָר לָכֵן
 בַּבְּהֵרֶת וּמִרְאָה עָמָק מוֹי־הַעוֹר צִרְעַת הוּא בְּמִכְוָה
 פִּרְחָה וְטָמֵא אֹתוֹ הַכְתָּן גִּנֵּעַ צִרְעַת הוּא: וְרָאָה אֹתָהּ
 הַכְתָּן וְהֵנָּה נִהַפְדָּ שְׁעָר לָכֵן בַּבְּהֵרֶת וּמִרְאָה עָמָק מוֹי־הַעוֹר
 צִרְעַת הוּא בְּמִכְוָה פִּרְחָה וְטָמֵא אֹתוֹ הַכְתָּן גִּנֵּעַ צִרְעַת
 הוּא: וְיַחְזִי יִתֵּה כְּהֵנָּה וְהָא אֲתַפְסִיף שְׁעָר חוֹר בְּבִהֲרֶתָּ
 וּמְחֻזָּהָ עֲמִיק מִן מִשְׁכָּא סְגִירוּתָּא הִיא בְּכֹזָה סְגִיָּה
 וְיִסָּב יִתֵּה כְּהֵנָּה מִכְתָּשׁ סְגִירוּתָּא הִיא: כו וְאִם | וְרָאָה
 הַכְתָּן וְהֵנָּה אִין־בַּבְּהֵרֶת שְׁעָר לָכֵן וְשִׁפְלָה אִינְנָה
 מוֹי־הַעוֹר וְהוּא כְּהָה וְהַסְגִירוּ הַכְתָּן שְׁבַעַת יָמִים:
 וְאִם | וְרָאָה הַכְתָּן וְהֵנָּה אִין־בַּבְּהֵרֶת שְׁעָר לָכֵן וְשִׁפְלָה
 אִינְנָה מוֹי־הַעוֹר וְהוּא כְּהָה וְהַסְגִירוּ הַכְתָּן שְׁבַעַת יָמִים:
 וְאִם יַחְזֻזָּה כְּהֵנָּה וְהָא לִית בְּבִהֲרֶתָּ שְׁעָר חוֹר וּמִכְיָכָא
 לִיתֵהָ מִן מִשְׁכָּא וְהִיא עֲמִיָּא וְיִסְגְרוּנָה כְּהֵנָּה שְׁבַעַת
 יוֹמִין: כו וְרָאָה הַכְתָּן בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם־פֶּשַׁה תִּפְשֶׁה
 בְּעוֹר וְטָמֵא הִכְתָּן אֹתוֹ גִּנֵּעַ צִרְעַת הוּא: וְרָאָה הַכְתָּן
 בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם־פֶּשַׁה תִּפְשֶׁה בְּעוֹר וְטָמֵא הִכְתָּן אֹתוֹ
 גִּנֵּעַ צִרְעַת הוּא: וְיַחְזֻזָּה כְּהֵנָּה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה אִם
 אוֹסֶפֶת תוֹסֵף בְּמִשְׁכָּא וְיִסָּב כְּהֵנָּה יִתֵּה מִכְתָּשׁ סְגִירוּתָּא
 הִיא: כִּי וְאִם־תַּחֲתִיתָ תַעֲמֹד הַבְּהֵרֶת לֹא־פִשְׁתָּה בְּעוֹר
 וְהוּא כְּהָה שְׁאֵת הַמְכוֹה הוּא וְטָהְרוּ הַכְתָּן כִּי־צִרְבַת
 הַמְכוֹה הוּא: וְאִם־תַּחֲתִיתָ תַעֲמֹד הַבְּהֵרֶת לֹא־פִשְׁתָּה
 בְּעוֹר וְהוּא כְּהָה שְׁאֵת הַמְכוֹה הוּא וְטָהְרוּ הַכְתָּן כִּי־צִרְבַת

הַמְכוֹה הוּא: וְאִם בְּאַתְרָהָא קָמַת בְּהֵרֶתָּ לֹא אוֹסֶפֶת
 בְּמִשְׁכָּא וְהִיא עֲמִיָּא עָמָק כְּנֹזָה הִיא וְיִדְכָנָה כְּהֵנָּה אָרִי
 רִשָּׁם כְּנֹזָה הִיא: פ כִּי וְאִישׁ אִו אִשָּׁה בִּי־יִהְיֶה כִי גִנֵּעַ
 בְּרָאשׁ אִו בִּזְקָן: וְאִישׁ אִו אִשָּׁה בִּי־יִהְיֶה כִי גִנֵּעַ בְּרָאשׁ
 אִו בִּזְקָן: וְיִגְדֵר אִו אֲתַמָּא אָרִי יְהִי בִּה מִכְתָּשָׁא בְּרִישָׁא אִו
 בְּדָקָן: ל וְרָאָה הַכְתָּן אֶת־הַגִּנֵּעַ וְהֵנָּה מִרְאָה עָמָק
 מוֹי־הַעוֹר וְכִי שְׁעָר צָהָב דָּק וְטָמֵא אֹתוֹ הַכְתָּן נִתַּק
 הוּא צִרְעַת הַרָאשׁ אִו הִזְקָן הוּא: וְרָאָה הַכְתָּן אֶת־הַגִּנֵּעַ
 וְהֵנָּה מִרְאָה עָמָק מוֹי־הַעוֹר וְכִי שְׁעָר צָהָב דָּק וְטָמֵא אֹתוֹ
 הַכְתָּן נִתַּק הוּא צִרְעַת הַרָאשׁ אִו הִזְקָן הוּא: וְיַחְזִי כְּהֵנָּה
 יִת מִכְתָּשָׁא וְהָא מְחֻזָּהִי עֲמִיק מִן מִשְׁכָּא וְכִי שְׁעָר סְמָק
 דְעָדָק וְיִסָּב יִתֵּה כְּהֵנָּה נִתָּקָא הוּא סְגִירוּתָּא רִישָׁא אִו
 דְקָנָא הוּא: ל וְכִי־וְרָאָה הַכְתָּן אֶת־הַגִּנֵּעַ הַנִּתַּק וְהֵנָּה
 אִין־מִרְאָה עָמָק מוֹי־הַעוֹר וְשְׁעָר שְׁחֹר אִין כִּי וְהַסְגִירוּ
 הַכְתָּן אֶת־הַגִּנֵּעַ הַנִּתַּק שְׁבַעַת יָמִים: וְכִי־וְרָאָה הַכְתָּן
 אֶת־הַגִּנֵּעַ הַנִּתַּק וְהֵנָּה אִין־מִרְאָה עָמָק מוֹי־הַעוֹר וְשְׁעָר
 שְׁחֹר אִין כִּי וְהַסְגִירוּ הַכְתָּן אֶת־הַגִּנֵּעַ הַנִּתַּק שְׁבַעַת יָמִים:
 וְאָרִי יַחְזִי כְּהֵנָּה יִת מִכְתָּשׁ נִתָּקָא וְהָא לִית מְחֻזָּהִי עֲמִיק
 מִן מִשְׁכָּא וְשְׁעָר אָכַס לִית בִּה וְיִסְגֵר כְּהֵנָּה יִת מִכְתָּשׁ
 נִתָּקָא שְׁבַעַת יוֹמִין: ל וְרָאָה הַכְתָּן אֶת־הַגִּנֵּעַ בְּיוֹם
 הַשְּׁבִיעִי וְהֵנָּה לֹא־פֶשַׁה הַנִּתַּק וְלֹא־יֵה כִי שְׁעָר צָהָב
 וּמִרְאָה הַנִּתַּק אִין עָמָק מוֹי־הַעוֹר: וְרָאָה הַכְתָּן אֶת־
 הַגִּנֵּעַ בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהֵנָּה לֹא־פֶשַׁה הַנִּתַּק וְלֹא־יֵה כִי
 שְׁעָר צָהָב וּמִרְאָה הַנִּתַּק אִין עָמָק מוֹי־הַעוֹר: וְיַחְזִי כְּהֵנָּה
 יִת מִכְתָּשָׁא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְהָא לֹא אוֹסֶף נִתָּקָא וְלֹא
 תִּהִי בִה שְׁעָר סְמָק וּמְחֻזִי נִתָּקָא לִית עֲמִיק מִן מִשְׁכָּא:
 ל וְהַתְלִלָח וְאֶת־הַנִּתַּק לֹא יִגְלַח וְהַסְגִירוּ הַכְתָּן אֶת־
 הַנִּתַּק שְׁבַעַת יָמִים שְׁנִית: וְהַתְלִלָח וְאֶת־הַנִּתַּק לֹא יִגְלַח
 וְהַסְגִירוּ הַכְתָּן אֶת־הַנִּתַּק שְׁבַעַת יָמִים שְׁנִית: וְיִגְלַח סְחָרְגִי
 נִתָּקָא וְדַעַם נִתָּקָא לֹא יִגְלַח וְיִסְגֵר כְּהֵנָּה יִת נִתָּקָא שְׁבַעַת
 יוֹמִין תְּגִינוּת: ל וְרָאָה הַכְתָּן אֶת־הַנִּתַּק בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי
 וְהֵנָּה לֹא־פֶשַׁה הַנִּתַּק בְּעוֹר וּמִרְאָהוּ אִינְנָה עָמָק
 מוֹי־הַעוֹר וְטָהְרָה אֹתוֹ הַכְתָּן וְכַכֵּם בְּגִדָיו וְטָהְרָה: וְרָאָה
 הַכְתָּן אֶת־הַנִּתַּק בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהֵנָּה לֹא־פֶשַׁה הַנִּתַּק בְּעוֹר
 וּמִרְאָהוּ אִינְנָה עָמָק מוֹי־הַעוֹר וְטָהְרָה אֹתוֹ הַכְתָּן וְכַכֵּם בְּגִדָיו
 וְטָהְרָה: וְיַחְזִי כְּהֵנָּה יִת נִתָּקָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְהָא לֹא

[illegible]

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵאמֹר: וּמַלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימְרֵ: ב זֹאת תַּחֲזִיחַ תּוֹרַת
הַמִּצְוֹת בַּיּוֹם טַהֲרֻה וְהוּבֵא אֶל־הַכֹּהֵן: זֹאת תַּחֲזִיחַ
תּוֹרַת הַמִּצְוֹת בַּיּוֹם טַהֲרֻה וְהוּבֵא אֶל־הַכֹּהֵן: דָּא תְּהִי
אוֹרִיתָא דְּסִגְיָא בְּיוֹמָא דְּכּוֹתָהּ וַיִּתְּנִי לָהּ כְּהֵנָּא:
ג וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל־מַחֲוִין לַמַּחֲנֶה וַרְאֵה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
נִרְפָּא נְגַע־הַצֶּרַעַת מִן־הַצִּדְוּעַ: וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל־מַחֲוִין
לַמַּחֲנֶה וַרְאֵה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִרְפָּא נְגַע־הַצֶּרַעַת מִן־הַצִּדְוּעַ:
וּפּוֹק כְּהֵנָּא לְמַבְרָא לְמִשְׁרִיתָא וַיַּחֲזִי כְּהֵנָּא וְהָא אִתְּסִי
מִכְתָּשׁ סְגִירוּתָא מִן סִגְיָא: ד וַצִּוֶּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמַּטְהַר
שְׁתֵּי־צִפְרִים חַיּוֹת טָהוֹרוֹת וְעֵץ אֲרֹז וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאוֹב:
וַצִּוֶּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמַּטְהַר שְׁתֵּי־צִפְרִים חַיּוֹת טָהוֹרוֹת וְעֵץ
אֲרֹז וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאוֹב: וַיִּפְקֵד כְּהֵנָּא וַיִּסֵּב לְמַדְבֵּי תַרְתִּין

צפרין חיון דקנן ואָעא דאָרנא וצבע זְהוּרִי ואֶזוּבָא:
 ה וְצוּה הִכְהֵן וְשָׁחַט אֶת־הַצֹּפֹר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׁ
 עַל־מִים חַיִּים: וְצוּה הִכְהֵן וְשָׁחַט אֶת־הַצֹּפֹר הָאֶחָת
 אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׁ עַל־מִים חַיִּים: וַיִּפְקֵד כְּהֵנָּה וַיְכּוֹס יֵת צִפְרָא
 כְּדָא לְמַן דְּחִסָּף עַל מִי מְבוּעַ: וְאֶת־הַצֹּפֹר הִחִיָּה יִקָּח
 אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֵרֹז וְאֶת־שָׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הָאֹב
 וְטָבַל אוֹתָם וְאֵת | הַצֹּפֹר הִחִיָּה בְּדָם הַצֹּפֹר הַשְּׁחִטָּה
 עַל הַמֵּיִם הַחַיִּים: אֶת־הַצֹּפֹר הִחִיָּה יִקָּח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ
 הָאֵרֹז וְאֶת־שָׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הָאֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֵת |
 הַצֹּפֹר הִחִיָּה בְּדָם הַצֹּפֹר הַשְּׁחִטָּה עַל הַמֵּיִם הַחַיִּים: יֵת
 צִפְרָא חִיתָּא יִסָּב יְמָה וְיֵת אָעָא דִּצְרָא וְיֵת צָבֵעַ זְהוּרִי
 וְיֵת אֶזוּבָא וְיִטְבּוֹל יִתְהוֹן וְיֵת צִפְרָא חִיתָּא בְּדָמָא דִּצִּפְרָא
 דְּנִכְסָא עַל מִי מְבוּעַ: וְהִזְה עַל הַמִּטְהָר מִן־הַצֹּרֶעַת
 שִׁבְעַ פַּעְמִים וְטַהְרוּ וְשַׁלַּח אֶת־הַצֹּפֹר הִחִיָּה עַל־פְּנֵי
 הַשְּׁדָה: וְהִזְה עַל הַמִּטְהָר מִן־הַצֹּרֶעַת שִׁבְעַ פַּעְמִים
 וְטַהְרוּ וְשַׁלַּח אֶת־הַצֹּפֹר הִחִיָּה עַל־פְּנֵי הַשְּׁדָה: וַיְדִי עַל
 דְּמַדְבִּי מִן סִגְרִיתָא שִׁבְעַ זְמַנִּין וַיִּדְכְּנָה וַיִּשְׁלַח יֵת צִפְרָא
 חִיתָּא עַל אֶפִּי חִקְלָא: ה וְכַבֵּם הַמִּטְהָר אֶת־בְּגָדָיו וַיִּגְלַח
 אֶת־כְּלִי־שִׁעְרוֹ וְרַחֵץ בְּמִיִּם וְטַהְרוּ וְאַחֵר יָבֹא אֶל־
 הַמַּחֲנֶה וַיֵּשֶׁב מַחוּץ לְאַהֲלוֹ שִׁבְעַת יָמִים: וְכַבֵּם
 הַמִּטְהָר אֶת־בְּגָדָיו וַיִּגְלַח אֶת־כְּלִי־שִׁעְרוֹ וְרַחֵץ בְּמִיִּם וְטַהְרוּ
 וְאַחֵר יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֵּשֶׁב מַחוּץ לְאַהֲלוֹ שִׁבְעַת יָמִים:
 וַיִּצְבַּע דְּמַדְבִּי יֵת לְבוּשׁוֹהִי וַיִּגְלַח יֵת כָּל שַׁעְרָה וַיִּסְחִי
 בְּמִיָּא וַיְדַכֵּי וּכְתֵר כֵּן יַעֲזֹל לְמִשְׁרִיתָא וַיִּתֵּב מִכְרָא
 לְמִשְׁכָּנָה שִׁבְעָא יוֹמִין: ט וְהִיָּה כַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִגְלַח
 אֶת־כְּלִי־שִׁעְרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זִקְנוֹ וְאֵת גִּבְתָּא עֵינָיו
 וְאֶת־כְּלִי־שִׁעְרוֹ יִגְלַח וְכַבֵּם אֶת־בְּגָדָיו וְרַחֵץ אֶת־בִּשְׂרוֹ
 בְּמִיִּם וְטַהְרוּ: וְהִיָּה כַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִגְלַח אֶת־כְּלִי־שִׁעְרוֹ
 וְכַבֵּם אֶת־בְּגָדָיו וְרַחֵץ אֶת־בִּשְׂרוֹ בְּמִיִּם וְטַהְרוּ: וַיְהִי כִּיּוֹמָא
 שְׁבִיעִיָּה יִגְלַח יֵת כָּל שַׁעְרָה יֵת רִישָׁהּ וְיֵת דִּקְנָהּ וְיֵת
 גְּבִינִי עֵינוּהִי וְיֵת כָּל שַׁעְרָה יִגְלַח וַיִּצְבַּע יֵת לְבוּשׁוֹהִי
 וַיִּסְחִי יֵת בִּסְרָה בְּמִיָּא וַיְדַכֵּי: י וּבְיוֹם הַשְּׁמִינִי יִקָּח
 שְׁנֵי־כִבְשִׁים תְּמִימִים וְכַבֵּשָׁה אֶחָת בַּת־שָׁנִיתָה תְּמִימָה
 וְשַׁלֶּשָׁה עֶשְׂרִינִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְלֵג אֶחָד
 שֶׁמֶן: וּבְיוֹם הַשְּׁמִינִי יִקָּח שְׁנֵי־כִבְשִׁים תְּמִימִים וְכַבֵּשָׁה

אֶחָת בַּת־שָׁנִיתָה תְּמִימָה וְשַׁלֶּשָׁה עֶשְׂרִינִים סֵלֶת מִנְחָה
 בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְלֵג אֶחָד שֶׁמֶן: וְכִיּוֹמָא תְּמִינָא יִסָּב תְּרִין
 אַמְרִין שְׁלִמִין וְאַמְרָתָא כְּדָא בַת שֶׁמָּא שְׁלֵמָתָא וְתִלְתָּא
 עֶסְרוֹנִין סֵלֶתָּא מִנְחָתָא דְּפִילָא בְּמִשַּׁח וְלֵגָא חַד דְּמִשְׁחָא:
 יא וְהַעֲמִיד הַכֹּהֵן הַמִּטְהָר אֶת הָאִישׁ הַמִּטְהָר וְאֹתָם
 לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְהַעֲמִיד הַכֹּהֵן הַמִּטְהָר אֶת
 הָאִישׁ הַמִּטְהָר וְאֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וַיְקִים
 כְּהֵנָּה דְּמַדְבִּי יֵת גְּבָרָא דְּמַדְבִּי וַיִּתְהוֹן קָדָם יְיָ בַּתְּרַע
 מִשְׁכַּן זְמָנָא: יב וְלִקַּח הַכֹּהֵן אֶת־הַכִּבְשִׁשׁ הָאֶחָד וְהַקָּרִיב
 אֹתוֹ לְאַשֶׁם וְאֶת־לֶג הַשֶּׁמֶן וְהִנִּיף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי
 יְהוָה: וְלִקַּח הַכֹּהֵן אֶת־הַכִּבְשִׁשׁ הָאֶחָד וְהַקָּרִיב אֹתוֹ לְאַשֶׁם
 וְאֶת־לֶג הַשֶּׁמֶן וְהִנִּיף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה: וַיִּסָּב כְּהֵנָּה
 יֵת אַמְרָא כְּדָא וַיִּקָּרֵב יְמָה לְאַשְׁמָא וְיֵת לֵגָא דְּמִשְׁחָא
 וְאַרְיִים יִתְהוֹן אַרְמָא קָדָם יְיָ: יג וְשָׁחַט אֶת־הַכִּבְשִׁשׁ
 בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת־הַחֲטָאֹת וְאֶת־הַעֲלֵלָה בְּמָקוֹם
 הַקָּדֵשׁ כִּי כְּחֲטָאֹת הָאֲשֶׁם הוּא לִכְהֵן קָדֵשׁ קָדָשִׁים
 הוּא: וְשָׁחַט אֶת־הַכִּבְשִׁשׁ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת־הַחֲטָאֹת
 וְאֶת־הַעֲלֵלָה בְּמָקוֹם הַקָּדֵשׁ כִּי כְּחֲטָאֹת הָאֲשֶׁם הוּא לִכְהֵן
 קָדֵשׁ קָדָשִׁים הוּא: וַיְכּוֹס יֵת אַמְרָא בְּאַתֵּר דִּי יְכּוֹס יֵת
 חֲטָאֹתָא וְיֵת עֲלֵתָא בְּאַתֵּר קָדִישׁ אַרְי כְּחֲטָאֹתָא אֲשִׁמָּא
 הוּא לְכַהֲנָא קָדֵשׁ קוֹדֶשִׁין הוּא: יד וְלִקַּח הַכֹּהֵן מִכֶּסֶּם
 הָאֲשֶׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּפָה אֲזֹן הַמִּטְהָר הַיְּמִנִית
 וְעַל־צִדָּהּ יְדֹ הַיְּמִנִית וְעַל־צִדָּהּ רִגְלוֹ הַיְּמִנִית: וְלִקַּח
 הַכֹּהֵן מִכֶּסֶּם הָאֲשֶׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּפָה אֲזֹן הַמִּטְהָר
 הַיְּמִנִית וְעַל־צִדָּהּ יְדֹ הַיְּמִנִית וְעַל־צִדָּהּ רִגְלוֹ הַיְּמִנִית: וַיִּסָּב
 כְּהֵנָּה מִדְּמָא דְּאַשְׁמָא וַיִּתֵּן כְּהֵנָּה עַל רוּם אוֹדְנָא דְּמַדְבִּי
 דִּימִינָא וְעַל אֵלִיּוֹן יְדָה דִּימִינָא וְעַל אֵלִיּוֹן רִגְלָה דִּימִינָא:
 טו וְלִקַּח הַכֹּהֵן מִלֵּג הַשֶּׁמֶן וַיִּצַּק עַל־כַּף הַכֹּהֵן
 הַשְּׂמָאלִית: וְלִקַּח הַכֹּהֵן מִלֵּג הַשֶּׁמֶן וַיִּצַּק עַל־כַּף הַכֹּהֵן
 הַשְּׂמָאלִית: וַיִּסָּב כְּהֵנָּה מִלֵּגָא דְּמִשְׁחָא וַיְרִיק עַל יְדָא
 דְּכַהֲנָא דְּשִׁמְאָלָא: טז וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אַצְבָּעוֹ הַיְּמִנִית
 מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַשְּׂמָאלִית וְהִזְה מִן־הַשֶּׁמֶן
 בְּאַצְבָּעוֹ שִׁבְעַ פַּעְמִים לִפְנֵי יְהוָה: וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־
 אֶצְבָּעוֹ הַיְּמִנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַשְּׂמָאלִית וְהִזְה
 מִן־הַשֶּׁמֶן בְּאַצְבָּעוֹ שִׁבְעַ פַּעְמִים לִפְנֵי יְהוָה: וַיִּטְבּוֹל כְּהֵנָּה
 יֵת אֶצְבָּעָה דִּימִינָא מִן מִשְׁחָא דִּי עַל יְדָה דְּשִׁמְאָלָא וַיְדִי

מִן מִשְׁחָא בְּאַצְבָּעָה שְׁבַע זְמַנִּין קָדָם יי' וּמֵיתֵר הַשֵּׁמֶן
 אֲשֶׁר עַל־כִּפּוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטְהַר הַיְּמִינִית
 וְעַל־בֶּהֱן יְדוֹ הַיְּמִינִית וְעַל־בֶּהֱן רִגְלוֹ הַיְּמִינִית עַל דָּם
 הָאֵשֶׁם: וּמֵיתֵר הַשֵּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כִּפּוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ
 אֹזֶן הַמִּטְהַר הַיְּמִינִית וְעַל־בֶּהֱן יְדוֹ הַיְּמִינִית וְעַל־בֶּהֱן רִגְלוֹ
 הַיְּמִינִית עַל דָּם הָאֵשֶׁם: וּמִשְׁחָא מִשְׁחָא דִּי עַל יְדָה יִתֵּן
 כֹּהֲנָא עַל רוּם אוּדְנָא דְּמַדְבִּי דְּיַמִּינָא וְעַל אֵלִיּוֹן יְדָה
 דְּיַמִּינָא וְעַל אֵלִיּוֹן רִגְלָה דְּיַמִּינָא עַל דָּמָא דְּאִשְׁמָא:
 יי' וְהַנּוֹתֵר בְּשֵׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ
 הַמִּטְהַר וְכַפֵּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה: וְהַנּוֹתֵר בְּשֵׁמֶן
 אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטְהַר וְכַפֵּר עָלָיו הַכֹּהֵן
 לִפְנֵי יְהוָה: וּדְאִשְׁתַּאֲר בְּמִשְׁחָא דִּי עַל יְדָא דְּכֹהֲנָא יִתֵּן
 עַל רִישׁ דְּמַדְבִּי וְיַכְפֵּר עֲלוּהִי כֹהֲנָא קָדָם יי' יֵט וְעֵשֶׂה
 הַכֹּהֵן אֶת־הַחֲטָאת וְכַפֵּר עַל־הַמִּטְהַר מִטְּמֵאָתוֹ וְאַחֵר
 יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה: וְעֵשֶׂה הַכֹּהֵן אֶת־הַחֲטָאת וְכַפֵּר
 עַל־הַמִּטְהַר מִטְּמֵאָתוֹ וְאַחֵר יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה: וְיַעֲבֹד
 כֹּהֲנָא יֵט חֲטָאתָא וְיַכְפֵּר עַל דְּמַדְבִּי מִסּוּכָתָה וְיַכְתֵּר בֵּן
 יְכּוֹס יֵט עֲלָתָא: כ וְהָעֹלָה הַכֹּהֵן אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־
 הַמִּנְחָה הַמִּזְבֵּחַ וְכַפֵּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְטָהַר: וְהָעֹלָה
 הַכֹּהֵן אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה הַמִּזְבֵּחַ וְכַפֵּר עָלָיו הַכֹּהֵן
 וְטָהַר: וְיֹסֵף כֹּהֲנָא יֵט עֲלָתָא וְיֵט מִנְחָתָא לְמַדְבָּחָא וְיַכְפֵּר
 עֲלוּהִי כֹהֲנָא וְיַדִּי:

חֲמִישִׁי כֹא וְאִם־דָּל הוּא וְאִין יְדוֹ מִשְׁנֵת וְלִלָּח כִּבֵּשׁ
 אֶחָד אֵשֶׁם לְתַנּוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעֵשְׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד
 בָּלִיל בְּשֵׁמֶן לְמִנְחָה וְלֹג שֶׁמֶן: וְאִם־דָּל הוּא וְאִין יְדוֹ
 מִשְׁנֵת וְלִלָּח כִּבֵּשׁ אֶחָד אֵשֶׁם לְתַנּוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעֵשְׂרוֹן
 סֹלֶת אֶחָד בָּלִיל בְּשֵׁמֶן לְמִנְחָה וְלֹג שֶׁמֶן: וְאִם מִסְכָּן הוּא
 וְלִית יְדָה מְדַבָּא וְיֹסֵב אִמֵּר חַד אֲשָׁמָא לְאַרְמָא לְכַפֵּרָא
 עֲלוּהִי וְעֵסְרוֹנָא סֹלֶתָא חַד דְּפִיל בְּמִשַּׁח לְמִנְחָא וְלֹגָא
 דְּמִשְׁחָא: כב וְשְׁתֵּי תַרְיִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֲשֶׁר תִּשְׁגִּי
 יְדוֹ וְהִיָּה אֶחָד חֲטָאת וְהָאֶחָד עֹלָה: וְשְׁתֵּי תַרְיִים אוֹ
 שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֲשֶׁר תִּשְׁגִּי יְדוֹ וְהִיָּה אֶחָד חֲטָאת וְהָאֶחָד
 עֹלָה: וְתַרְיִין שְׁפָנִינִין אוֹ תַרְיִין בְּנֵי יוֹנָה דִּי מְדַבֵּק יְדָה וְיַהֲיִי
 חַד חֲטָאתָא וְחַד עֹלָתָא: כג וְהִבִּיא אֹתָם בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי
 לְמִתְהַרְתּוֹ אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה:
 וְהִבִּיא אֹתָם בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי לְמִתְהַרְתּוֹ אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח

אֹהֶל־מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה: וְיַהֲיִי יְתֵהוּן בְּיוֹמָא תְּמִינָאָה
 לְדַפְיֻתָּה לְנֹת כֹּהֲנָא לְתַרַע מִשְׁכָּן זְמַנָּא קָדָם יי': כד וְלִלָּח
 הַכֹּהֵן אֶת־כִּבֵּשׁ הָאֵשֶׁם וְאֶת־לֹג הַשֵּׁמֶן וְהַנּוֹתֵר אֹתָם
 הַכֹּהֵן תְּנֻפָּה לִפְנֵי יְהוָה: וְלִלָּח הַכֹּהֵן אֶת־כִּבֵּשׁ הָאֵשֶׁם
 וְאֶת־לֹג הַשֵּׁמֶן וְהַנּוֹתֵר אֹתָם הַכֹּהֵן תְּנֻפָּה לִפְנֵי יְהוָה: וְיֹסֵב
 כֹּהֲנָא יֵט אִמֵּרָא דְּאִשְׁמָא וְיֵט לֹגָא דְּמִשְׁחָא וְאַרְיִס יְתֵהוּן
 כֹּהֲנָא אִרְמָא קָדָם יי': כה וְשַׁחַט אֶת־כִּבֵּשׁ הָאֵשֶׁם וְלִלָּח
 הַכֹּהֵן מִדָּם הָאֵשֶׁם וְנָתַן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן־הַמִּטְהַר הַיְּמִינִית
 וְעַל־בֶּהֱן יְדוֹ הַיְּמִינִית וְעַל־בֶּהֱן רִגְלוֹ הַיְּמִינִית: וְשַׁחַט
 אֶת־כִּבֵּשׁ הָאֵשֶׁם וְלִלָּח הַכֹּהֵן מִדָּם הָאֵשֶׁם וְנָתַן עַל־תְּנוּךְ
 אֹזֶן־הַמִּטְהַר הַיְּמִינִית וְעַל־בֶּהֱן יְדוֹ הַיְּמִינִית וְעַל־בֶּהֱן רִגְלוֹ
 הַיְּמִינִית: וְיֹסֵב יֵט אִמֵּרָא דְּאִשְׁמָא וְיֹסֵב כֹּהֲנָא מִדָּמָא
 דְּאִשְׁמָא וְיִתֵּן עַל רוּם אוּדְנָא דְּמַדְבִּי דְּיַמִּינָא וְעַל אֵלִיּוֹן
 יְדָה דְּיַמִּינָא וְעַל אֵלִיּוֹן רִגְלָה דְּיַמִּינָא: כו וּמִן־הַשֵּׁמֶן יִצֹק
 הַכֹּהֵן עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית: וּמִן־הַשֵּׁמֶן יִצֹק הַכֹּהֵן
 עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית: וּמִן מִשְׁחָא יִרִיק כֹּהֲנָא עַל יְדָא
 דְּכֹהֲנָא דְּשְׂמָאלָא: כז וְהִיָּה הַכֹּהֵן בְּאַצְבָּעוֹ הַיְּמִינִית
 מִן־הַשֵּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כִּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית שְׁבַע פַּעֲמִים לִפְנֵי
 יְהוָה: וְהִיָּה הַכֹּהֵן בְּאַצְבָּעוֹ הַיְּמִינִית מִן־הַשֵּׁמֶן אֲשֶׁר
 עַל־כִּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית שְׁבַע פַּעֲמִים לִפְנֵי יְהוָה: וְיַדִּי כֹהֲנָא
 בְּאַצְבָּעָה דְּיַמִּינָא מִן מִשְׁחָא דִּי עַל יְדָה דְּשְׂמָאלָא שְׁבַע
 זְמַנִּין קָדָם יי': כח וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַשֵּׁמֶן אֶל אֲשֶׁר עַל־כִּפּוֹ
 עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטְהַר הַיְּמִינִית וְעַל־בֶּהֱן יְדוֹ הַיְּמִינִית
 וְעַל־בֶּהֱן רִגְלוֹ הַיְּמִינִית עַל־מְקוֹם דָּם הָאֵשֶׁם: וְנָתַן
 הַכֹּהֵן מִן־הַשֵּׁמֶן אֶל אֲשֶׁר עַל־כִּפּוֹ עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטְהַר
 הַיְּמִינִית וְעַל־בֶּהֱן יְדוֹ הַיְּמִינִית וְעַל־בֶּהֱן רִגְלוֹ הַיְּמִינִית
 עַל־מְקוֹם דָּם הָאֵשֶׁם: וְיִתֵּן כֹּהֲנָא מִן מִשְׁחָא דִּי עַל יְדָה
 עַל רוּם אוּדְנָא דְּמַדְבִּי דְּיַמִּינָא וְעַל אֵלִיּוֹן יְדָה דְּיַמִּינָא
 וְעַל אֵלִיּוֹן רִגְלָה דְּיַמִּינָא עַל אִמֵּרָא דְּאִשְׁמָא: כט
 וְהַנּוֹתֵר מִן־הַשֵּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ
 הַמִּטְהַר לְכַפֵּר עָלָיו לִפְנֵי יְהוָה: וְהַנּוֹתֵר מִן־הַשֵּׁמֶן אֲשֶׁר
 עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטְהַר לְכַפֵּר עָלָיו לִפְנֵי יְהוָה:
 וְיִשְׁתַּאֲר מִן מִשְׁחָא דִּי עַל יְדָא דְּכֹהֲנָא יִתֵּן עַל רִישָׁא
 דְּמַדְבִּי לְכַפֵּרָא עֲלוּהִי קָדָם יי': ל וְעֵשֶׂה אֶת־הָאֶחָד
 מִן־הַתַּרְיִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה מֵאֲשֶׁר תִּשְׁגִּי יְדוֹ: וְעֵשֶׂה
 אֶת־הָאֶחָד מִן־הַתַּרְיִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה מֵאֲשֶׁר תִּשְׁגִּי יְדוֹ:

וַיַּעֲבֹד יְתָד מִן שַׁפְנִיָּא אוּ מִן בְּנֵי יוֹנָה מִדִּי מַדְבָּק
 זֶה: לֹא אֶת אֲשֶׁר־תִּשְׁגִּי יָדוֹ אֶת־הָאֶחָד הַטָּמֵא וְאֶת־
 הָאֶחָד עַל־הַמִּנְחָה וְכֹפֵר הַכֹּהֵן עַל הַמִּטְהָר לִפְנֵי
 יְהוָה: אֶת אֲשֶׁר־תִּשְׁגִּי יָדוֹ אֶת־הָאֶחָד הַטָּמֵא וְאֶת־הָאֶחָד
 עַל־הַמִּנְחָה וְכֹפֵר הַכֹּהֵן עַל הַמִּטְהָר לִפְנֵי יְהוָה: יֵת
 דִּי מַדְבָּק זֶה יֵת מִד חֲסֹאמָא וְיֵת מִד עֲלָמָא עַל מִנְחָמָא
 וַיִּכְפֹּר כִּהְנָא עַל דְּמַדְפֵּי קֳדָם יְיָ: לֹב זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר־בּוֹ
 נִגְעַ צֶרַעַת אֲשֶׁר לֹא־תִשְׁגִּי יָדוֹ בְּטַהֲרָתוֹ: זֹאת תּוֹרַת
 אֲשֶׁר־בּוֹ נִגְעַ צֶרַעַת אֲשֶׁר לֹא־תִשְׁגִּי יָדוֹ בְּטַהֲרָתוֹ: דָּא
 אוֹרִיתָא דִּי כֹה מְכַתֵּשׁ סְגִירוֹ דִּי לֹא מַדְבָּק זֶה
 בְּדַכּוּתָהּ: פ

שִׁישִׁי לֹב וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וַיִּדְבֹּר
 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם
 אַהֲרֹן לְמִימֶר: לֹב כִּי תִבְאוּ אֶל־אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן
 לָכֶם לְאֶחָזָה וְנִתְּתִי נִגְעַ צֶרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם:
 כִּי תִבְאוּ אֶל־אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לְאֶחָזָה וְנִתְּתִי
 נִגְעַ צֶרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם: אֲרִי תַעֲלוּן לְאַרְעָא
 דְּכְנָעַן דִּי אֲנָא יְהִיב לָכוֹן לְאַחְסָנָא וְאַתֶּן מְכַתֵּשׁ סְגִירוֹ
 בְּבֵית אַרְעָא אֲחֻזְתְּכוֹן: לֹב וְכֹא אֲשֶׁר־לּוֹ הַבִּית וְהַגִּיד
 לַכֹּהֵן לֵאמֹר כְּנָעַן נִרְאָה לִי בְּבֵית: וְכֹא אֲשֶׁר־לּוֹ הַבִּית
 וְהַגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר כְּנָעַן נִרְאָה לִי בְּבֵית: וַיִּימָי דִּדְלִילָה
 בֵּיתָא וַיִּחְיוּ לְכַהֲנָא לְמִימֶר מְכַתֵּשׁא אֲתַחְזִי לִי בְּבֵיתָא:
 לוֹ וַיְצֹה הַכֹּהֵן וּפְנֵי אֶת־הַבִּית בְּטָרָם יָבֹא הַכֹּהֵן לְרֹאזֹת
 אֶת־הַנִּגְעַ וְלֹא יִטְמָא כָּל־אֲשֶׁר בְּבֵית וְאַחֵר כֹּן יָבֹא
 הַכֹּהֵן לְרֹאזֹת אֶת־הַבִּית: וַיְצֹה הַכֹּהֵן וּפְנֵי אֶת־הַבִּית
 בְּטָרָם יָבֹא הַכֹּהֵן לְרֹאזֹת אֶת־הַנִּגְעַ וְלֹא יִטְמָא כָּל־אֲשֶׁר
 בְּבֵית וְאַחֵר כֹּן יָבֹא הַכֹּהֵן לְרֹאזֹת אֶת־הַבִּית: וַיִּפְקֵד כִּהְנָא
 וַיִּפְנֵן יֵת בֵּיתָא עַד לֹא יַעֲלוּ כִּהְנָא לְמַחְזִי יֵת מְכַתֵּשׁא וְלֹא
 יִסְתַּאֲב כָּל דִּי בְּבֵיתָא וְכֹתֵר כֹּן יַעֲלוּ כִּהְנָא לְמַחְזִי יֵת
 בֵּיתָא: לוֹ וַיִּרְאֶה אֶת־הַנִּגְעַ וְהִנֵּה הַנִּגְעַ בְּקִירַת הַבִּית
 שְׁקַעְרוּרֹת וַיִּקְרָקֵת אוֹ אֲדַמְדָּמֹת וּמִרְאִיתָן שְׁפֹל מִן
 הַקִּיר: וַיִּרְאֶה אֶת־הַנִּגְעַ וְהִנֵּה הַנִּגְעַ בְּקִירַת הַבִּית שְׁקַעְרוּרֹת
 וַיִּקְרָקֵת אוֹ אֲדַמְדָּמֹת וּמִרְאִיתָן שְׁפֹל מִן־הַקִּיר: וַיִּחְזִי יֵת
 מְכַתֵּשׁא וְהָא מְכַתֵּשׁא בְּכַתְלִי בֵּיתָא פִּתְחִין יִרְקֵן אוֹ סִמְקֵן
 וּמְחֻזְיוֹן מִפִּיד מִן כְּתֵלָא: לֹב וַיִּצָּא הַכֹּהֵן מִן־הַבִּית
 אֶל־פֶּתַח הַבִּית וְהִסְגִּיר אֶת־הַבִּית שְׁבַעַת יָמִים: וַיִּצָּא

הַכֹּהֵן מִן־הַבִּית אֶל־פֶּתַח הַבִּית וְהִסְגִּיר אֶת־הַבִּית שְׁבַעַת
 יָמִים: וַיִּפּוֹק כִּהְנָא מִן בֵּיתָא לְתַרַע בֵּיתָא וַיִּסְגֹּר יֵת בֵּיתָא
 שְׁבַעַת יָמִין: לֹב וְשֹׁב הַכֹּהֵן כְּנִים הַשְּׁבִיעִי וַיִּרְאֶה
 וְהִנֵּה פֶשֶׁה הַנִּגְעַ בְּקִירַת הַבִּית: וְשֹׁב הַכֹּהֵן כְּנִים
 הַשְּׁבִיעִי וַיִּרְאֶה וְהִנֵּה פֶשֶׁה הַנִּגְעַ בְּקִירַת הַבִּית: וַיִּתּוּב
 כִּהְנָא כְּנִים שְׁבִיעֵאָה וַיִּחְזִי וְהָא אוֹסִיפַת מְכַתֵּשׁא בְּכַתְלִי
 בֵּיתָא: מ וַיְצֹה הַכֹּהֵן וְחִלְצוּ אֶת־הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֵן
 הַנִּגְעַ וְהַשְּׁלִיכוּ אֹתָהֶן אֶל־מַחְזִין לְעִיר אֶל־מְקוֹם טָמֵא:
 וַיְצֹה הַכֹּהֵן וְחִלְצוּ אֶת־הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֵן הַנִּגְעַ וְהַשְּׁלִיכוּ
 אֹתָהֶן אֶל־מַחְזִין לְעִיר אֶל־מְקוֹם טָמֵא: וַיִּפְקֵד כִּהְנָא
 וַיִּשְׁלֹפֹן יֵת אֲבָנֵי דִי בָהֵן מְכַתֵּשׁא וַיִּרְמוּן יֵתָהֵן לְמַבְרָא
 לְקֶרְתָּא לְאַתֵּר מְסַאֲב: מֹא וְאֶת־הַבִּית יִקְצַע מִבֵּית סָבִיב
 וְשִׁפְכוּ אֶת־הָעֶפֶר אֲשֶׁר הִקְצֹו אֶל־מַחְזִין לְעִיר אֶל־
 מְקוֹם טָמֵא: וְאֶת־הַבִּית יִקְצַע מִבֵּית סָבִיב וְשִׁפְכוּ אֶת־
 הָעֶפֶר אֲשֶׁר הִקְצֹו אֶל־מַחְזִין לְעִיר אֶל־מְקוֹם טָמֵא: וַיֵּת
 בֵּיתָא וְקִלְפֹּן מְגִיזוֹ סְחוֹר סְחוֹר וַיִּרְמוּן יֵת עֶפְרָא דִּי קִלְפֹּ
 לְמַבְרָא לְקֶרְתָּא לְאַתֵּר מְסַאֲב: מֹב וְלִקְחוּ אֲבָנִים אַחֲרֹת
 וְהִבְיֹאוּ אֶל־תַּחַת הָאֲבָנִים וְעֶפֶר יִקַּח אַחֵר וַיִּטַּח אֹתֵי
 הַבִּית: וְלִקְחוּ אֲבָנִים אַחֲרֹת וְהִבְיֹאוּ אֶל־תַּחַת הָאֲבָנִים
 וְעֶפֶר אַחֵר יִקַּח וַיִּטַּח אֶת־הַבִּית: וַיִּסְבִּין אֲבָנֵי אַחֲרֵינוּן
 וַיַּעֲלוּן בְּאַתֵּר אֲבָנֵי וְעֶפֶר אַחֲרֵינוּן יִסֵּב וַיִּשְׁוּעַ יֵת בֵּיתָא:
 מֹב וְאִם־יִשׁוּב הַנִּגְעַ וּפְרַח בְּבֵית אַחֵר חִלְץ אֶת־הָאֲבָנִים
 וְאַחֲרֵי הַקְצוֹת אֶת־הַבִּית וְאַחֲרֵי הַטּוּחַ: וְאִם־יִשׁוּב הַנִּגְעַ
 וּפְרַח בְּבֵית אַחֵר חִלְץ אֶת־הָאֲבָנִים וְאַחֲרֵי הַקְצוֹת אֶת־הַבִּית
 וְאַחֲרֵי הַטּוּחַ: וְאִם יִתּוּב מְכַתֵּשׁא וַיִּסְגִּי בְּבֵיתָא כְּתֵר דִּישְׁלֹפֹן
 יֵת אֲבָנֵי וְכְתֵר כֹּן וְקִלְפֹּן יֵת בֵּיתָא וְכְתֵר דִּיתְשַׁע: מֹד וְכֹא
 הַכֹּהֵן וַיִּרְאֶה וְהִנֵּה פֶשֶׁה הַנִּגְעַ בְּבֵית צֶרַעַת מִמְּאֶרַת
 הוּא בְּבֵית טָמֵא הוּא: וְכֹא הַכֹּהֵן וַיִּרְאֶה וְהִנֵּה פֶשֶׁה הַנִּגְעַ
 בְּבֵית צֶרַעַת מִמְּאֶרַת הוּא בְּבֵית טָמֵא הוּא: וַיִּיעֹל כִּהְנָא
 וַיִּחְזִי וְהָא אוֹסֵף מְכַתֵּשׁא בְּבֵיתָא סְגִירוֹת מְחֻזָּרָא הִיא
 בְּבֵיתָא מְסַאֲב הוּא: מֹה וְנִתֵּן אֶת־הַבִּית אֶת־אֲבָנָיו וְאֶת־
 עֲצָיו וְאֵת כָּל־עֶפֶר הַבִּית וְהוֹצִיא אֶל־מַחְזִין לְעִיר
 אֶל־מְקוֹם טָמֵא: וְנִתֵּן אֶת־הַבִּית אֶת־אֲבָנָיו וְאֶת־עֲצָיו
 וְאֵת כָּל־עֶפֶר הַבִּית וְהוֹצִיא אֶל־מַחְזִין לְעִיר אֶל־מְקוֹם
 טָמֵא: וַיִּתְרַע יֵת בֵּיתָא יֵת אֲבָנָיו וְיֵת אֲעוּהִי וְיֵת כָּל עֶפֶר
 בֵּיתָא וַיִּפֹּק לְמַבְרָא לְקֶרְתָּא לְאַתֵּר מְסַאֲב: מֹו וְהִבְיֹא

וַיִּשְׁלַח יְהוָה צֶפְרָא חִיתָא לְמַכְרָא לְקִרְתָּא לְאַפִּי חֻקְלָא
וַיִּכְפֹּר עַל בֵּיתָא וַיְדַכֵּּי נָה זֹאת הַתּוֹרָה לְכָל־יִגְנֻעַ הַצִּרְעָת
וַלְנִתָּק: זֹאת הַתּוֹרָה לְכָל־יִגְנֻעַ הַצִּרְעָת וַלְנִתָּק: דָּא אִוְרִיתָא
לְכָל מַכְתָּשׁ סִגְיִוְרִיתָא וַלְנִתָּקָא: נָה וַלְצִרְעָת הַבְּגָד וַלְבִּית:
וַלְצִרְעָת הַבְּגָד וַלְבִּית: וַלְסִגְיִוְרִית לְבוּשָׁא וַלְבִּיתָא:
וּ וַלְשִׁאת וַלְסַפְחָת וַלְבִּהְרָת: וַלְשִׁאת וַלְסַפְחָת וַלְבִּהְרָת:
וַלְעַמְקָא וַלְעִדָּא וַלְבִּהְרָא: וּ וְהוֹרֹת בְּיוֹם הַטָּמֵא וּבְיוֹם
הַטָּהוּר זֹאת תּוֹרַת הַצִּרְעָת: לְהוֹרֹת בְּיוֹם הַטָּמֵא וּבְיוֹם
הַטָּהוּר זֹאת תּוֹרַת הַצִּרְעָת: לְאַלְפָּא בְּיוֹמָא מִסְּאָבָא וּבְיוֹמָא
דְּכָנָא דָּא אִוְרִיתָא דְּסִגְיִוְרִיתָא: פ א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן
לֵאמֹר: וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמִימְרֵי: ב דְּבָרוּ
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתֶּם אֱלֹהִים אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב
מִבְּשָׂרוֹ זָבֹב טָמֵא הוּא: דְּבָרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתֶּם
אֱלֹהִים אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זָבֹב טָמֵא הוּא: מִלִּילוֹ
עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִמְרֹנָן לְהוֹן גָּבֵר גָּבֵר אָרִי יְהִי דְּאִיב
מִבְּשָׂרָה דְּזָבָה מִסְּאָב הוּא: ג וְזֹאת תְּהִיֶּה מִטְּמֵאתָּ בְּזָבֹב
רָר בְּשָׂרוֹ אֶת־זָבֹב אוֹת־הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ מִזָּבֹב מִטְּמֵאתָּ
הוּא: וְזֹאת תְּהִיֶּה מִטְּמֵאתָּ בְּזָבֹב רָר בְּשָׂרוֹ אֶת־זָבֹב אוֹת־
הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ מִזָּבֹב מִטְּמֵאתָּ הוּא: וְדָא תְּהִי סוּכְתָּה דְּזָבָה
רָר בְּשָׂרָה יְת דְּזָבָה או חֲתִים בְּשָׂרָה מִדְּזָבָה סוּכְתָּה הִיא:
ד פִּלְהַמְשַׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו הִזָּב וְטָמֵא וְכִלְהַפְלִי
אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב עָלָיו וְטָמֵא: פִּלְהַמְשַׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו הִזָּב
וְטָמֵא וְכִלְהַפְלִי אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב עָלָיו וְטָמֵא: פִּל מִשְׁכָּבָא דִּי
יִשְׁכּוּב עֲלוּהִי דּוֹכְנָא יְהִי מִסְּאָב וְכָל מְנָא דְּיִיתַב עֲלוּהִי
יְהִי מִסְּאָב: ה וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּמִשְׁכָּבוֹ יִכְבֵּס בְּגָדָיו
וְרִחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּמִשְׁכָּבוֹ
יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרִחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: וּגְבֵר דִּי יִקְרַב
בְּמִשְׁכָּבָה יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמֵאָא וְיִהִי מִסְּאָב עַד
רַמְשָׂא: ו וְהִישָׁב עַל־הַפְּלִי אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב עָלָיו הִזָּב יִכְבֵּס
בְּגָדָיו וְרִחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: וְהִישָׁב עַל־הַפְּלִי
אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב עָלָיו הִזָּב יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרִחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא
עַד־הָעֶרֶב: וְדִיִּיתַב עַל מְנָא דְּיִיתַב עֲלוּהִי דּוֹכְנָא יִצְבַּע
לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמֵאָא וְיִהִי מִסְּאָב עַד רַמְשָׂא: ז וְהִנֵּגַע
בְּבִשָּׂר הִזָּב יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרִחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב:
וְהִנֵּגַע בְּבִשָּׂר הִזָּב יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרִחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא

עֲדֵה־עֶרְבִי: וְדִיקָרְבִי בְּכֶסֶד דּוֹכָנָא יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי
בְּמֵיָא וְיִהִי מִסָּאָב עַד רַמְשָׁא: ה וְכִי־יִרְקֵה הֶזֶב בְּפִתְהוֹר
וְכֶבֶס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי: וְכִי־יִרְקֵה הֶזֶב
בְּפִתְהוֹר וְכֶבֶס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי: וְאֵרִי
יִרוֹק דּוֹכָנָא בְּדִקְיָא וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמֵיָא וְיִהִי
מִסָּאָב עַד רַמְשָׁא: ט וְכִלְה־מִרְפָּב אֲשֶׁר יִרְפָּב עָלָיו הֶזֶב
יְטַמֵּא: וְכִלְה־מִרְפָּב אֲשֶׁר יִרְפָּב עָלָיו הֶזֶב יְטַמֵּא: וְכִלְה־נִּנְנֵעַ
מִרְפָּבָא דִּי יִרְפּוֹב עֲלוֹהִי דּוֹכָנָא יְהִי מִסָּאָב: י וְכִלְה־נִּנְנֵעַ
בְּכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה תַּחְתָּיו יְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי וְהַנּוֹשֵׂא
אוֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי:
וְכִלְה־נִּנְנֵעַ בְּכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה תַּחְתָּיו יְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי
וְהַנּוֹשֵׂא אוֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי:
וְכָל דִּיקָרְבִי כָּל דִּי יְהִי תַּחְוֹתָהִי יְהִי מִסָּאָב עַד רַמְשָׁא
וְדִי־טוֹל יִתְהוֹן יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמֵיָא וְיִהִי מִסָּאָב
עַד רַמְשָׁא: יא וְכָל אֲשֶׁר יַעֲבֹב הֶזֶב וְדִי־ו לֹא־שִׁטַּף
בְּמִים וְכֶבֶס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי: וְכָל
אֲשֶׁר יַעֲבֹב הֶזֶב וְדִי־ו לֹא־שִׁטַּף בְּמִים וְכֶבֶס בְּגָדָיו וְרַחֵץ
בְּמִים וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי: וְכָל דִּי יִקָּרֵב בֵּה דּוֹכָנָא וְיִדּוּהִי
לֹא שִׁטַּף בְּמֵיָא וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמֵיָא וְיִהִי מִסָּאָב
עַד רַמְשָׁא: יב וְכִלְה־חֲרִשׁ אֲשֶׁר־יַעֲבֹב הֶזֶב יִשְׁכַּר
וְכָל־כְּלִי־עֵץ יִשְׁטַף בְּמִים: וְכִלְה־חֲרִשׁ אֲשֶׁר־יַעֲבֹב הֶזֶב
יִשְׁכַּר וְכָל־כְּלִי־עֵץ יִשְׁטַף בְּמִים: וּמֵאֵן דְּחִסַּף דִּי יִקָּרֵב בֵּה
דּוֹכָנָא יִתְבַּר וְכָל מֵאֵן דָּאֵעַ יִשְׁתַּשֵּׁף בְּמֵיָא: יג וְכִי־יִטְהַר
הֶזֶב מִזּוּבֹ וְכִפְרֹ לֹא שְׁבַעַת יָמִים לְמִתְהַרְתּוֹ וְכֶבֶס בְּגָדָיו
וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בְּמִים חַיִּים וְטַהַר: וְכִי־יִטְהַר הֶזֶב מִזּוּבֹ
וְכִפְרֹ לֹא שְׁבַעַת יָמִים לְמִתְהַרְתּוֹ וְכֶבֶס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ
בְּמִים חַיִּים וְטַהַר: וְאֵרִי יְדַפֵּי דּוֹכָנָא מִדּוֹבָה וְיִמְנִי לֵה
שְׁבַעַת יוֹמִין לְדַחְוָתָהּ וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּשָׂרָהּ בְּמִי
מִבּוּעַ וְיִדְכִּי: יד וְכִי־יִוֹם הַשְּׁמִינִי יִקְחִילוּ שְׁתֵּי תַרְיִים אֹו
שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְכֹא א לִפְנֵי יְהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
וְנִתְּנָם אֶל־הַכֹּהֵן: וְכִי־יִוֹם הַשְּׁמִינִי יִקְחִילוּ שְׁתֵּי תַרְיִים אֹו
שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְכֹא א לִפְנֵי יְהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְנִתְּנָם
אֶל־הַכֹּהֵן: וְכִי־יִוֹם תְּמִינָא יִסֵּב לֵה תְרִין שְׁפָנִינִין אֹו
תְרִין בְּנֵי יוֹנָה וְיִיִּתִי לְקָדָם יְיָ לְתַרַע מִשְׁפָּן זִמְנָא וְיִתְנַנּוּן
לְכַהֲנָא: טו וְעֵשָׂה אֹתָם כִּפְלֵן אַחַד חֲפָאֵת וְהָאֹחַד
עֲלָהּ וְכִפְרֹ עָלָיו כִּפְלֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזּוּבֹ: וְעֵשָׂה אֹתָם

כִּפְלֵן אַחַד חֲפָאֵת וְהָאֹחַד עֲלָהּ וְכִפְרֹ עָלָיו כִּפְלֵן לִפְנֵי
יְהוָה מִזּוּבֹ: וְיַעֲבֹד יִתְהוֹן כַּהֲנָא חַד חֲפָאֵתָא וְחַד עֲלֵתָא
וְיִכְפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא קָדָם יְיָ מִדּוֹבָה: ס
שְׁבִיעִי טו וְאִישׁ כִּי־תִצָּא מִמֶּנּוּ שְׁכֶבֶת־זֹרַע וְרַחֵץ בְּמִים
אֶת־כְּלִי־בִשְׁרוֹ וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי: וְאִישׁ כִּי־תִצָּא מִמֶּנּוּ
שְׁכֶבֶת־זֹרַע וְרַחֵץ בְּמִים אֶת־כְּלִי־בִשְׁרוֹ וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי:
וְגִבֹר אֲרִי תַפּוֹק מִנָּה שְׁכֶבֶת זֹרַעָא וְיִסְחִי בְּמֵיָא יֵת כָּל
בְּשָׂרָהּ וְיִהִי מִסָּאָב עַד רַמְשָׁא: ז וְכִלְה־בְּגָד וְכִלְה־עוֹר
אֲשֶׁר־יִהְיֶה עָלָיו שְׁכֶבֶת־זֹרַע וְכֶבֶס בְּמִים וְטַמֵּא
עַד־הָעֶרְבִי: וְכִלְה־בְּגָד וְכִלְה־עוֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶה עָלָיו שְׁכֶבֶת־
זֹרַע וְכֶבֶס בְּמִים וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי: וְכָל לְבוּשׁ וְכָל מִשְׁוֹ
דִּי יְהִי עֲלוֹהִי שְׁכֶבֶת זֹרַעָא וְיִצְטַפַּע בְּמֵיָא וְיִהִי מִסָּאָב עַד
רַמְשָׁא: ח וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ שְׁכֶבֶת־זֹרַע
וְרַחֲצוּ בְּמִים וְטַמֵּאוּ עַד־הָעֶרְבִי: וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ
אֹתָהּ שְׁכֶבֶת־זֹרַע וְרַחֲצוּ בְּמִים וְטַמֵּאוּ עַד־הָעֶרְבִי: וְאִתְתָּא
דִּי יִשְׁכּוֹב גִּבֹר יִתֵּה שְׁכֶבֶת זֹרַעָא וְיִסְחִי בְּמֵיָא וְיִסְאָבוּן
עַד רַמְשָׁא: פ יט וְאִשָּׁה כִּי־תִתְּהִי זָכָה דָּם יִהְיֶה זָכָה
בְּכִשְׂרָהּ שְׁבַעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּגִדְתָּהּ וְכִלְה־נִּנְנֵעַ בֵּה
יְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי: וְאִשָּׁה כִּי־תִתְּהִי זָכָה דָּם יִהְיֶה זָכָה
בְּכִשְׂרָהּ שְׁבַעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּגִדְתָּהּ וְכִלְה־נִּנְנֵעַ בֵּה יְטַמֵּא
עַד־הָעֶרְבִי: וְאִתְתָּא אֲרִי תִהִי דִיקָא דָּם יְהִי דּוֹבָה בְּכִשְׂרָהּ
שְׁבַעַת יוֹמִין תִּהִי בְּרִיחוּקָהּ וְכָל דִּיקָרְבִי בֵּה יְהִי מִסָּאָב עַד
רַמְשָׁא: כ וְכָל אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו בְּגִדְתָּהּ יְטַמֵּא וְכָל
אֲשֶׁר־תִּשְׁכַּב עָלָיו יְטַמֵּא: וְכָל אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו בְּגִדְתָּהּ
יְטַמֵּא וְכָל אֲשֶׁר־תִּשְׁכַּב עָלָיו יְטַמֵּא: וְכָל דִּי תִשְׁכּוֹב עֲלוֹהִי
בְּרִיחוּקָהּ יְהִי מִסָּאָב וְכָל דִּי תִיִּתֵב עֲלוֹהִי יְהִי מִסָּאָב:
כא וְכִלְה־נִּנְנֵעַ בְּמִשְׁכַּבָּהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים וְטַמֵּא
עַד־הָעֶרְבִי: וְכִלְה־נִּנְנֵעַ בְּמִשְׁכַּבָּהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים
וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי: וְכָל דִּיקָרְבִי בְּמִשְׁכַּבָּהּ יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי
וְיִסְחִי בְּמֵיָא וְיִהִי מִסָּאָב עַד רַמְשָׁא: כב וְכִלְה־נִּנְנֵעַ
בְּכָל־כְּלִי אֲשֶׁר־תִּשְׁכַּב עָלָיו יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים
וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי: וְכִלְה־נִּנְנֵעַ בְּכָל־כְּלִי אֲשֶׁר־תִּשְׁכַּב עָלָיו
יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּמִים וְטַמֵּא עַד־הָעֶרְבִי: וְכָל דִּיקָרְבִי
בְּכָל מְנָא דִּי תִיִּתֵב עֲלוֹהִי יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמֵיָא
וְיִהִי מִסָּאָב עַד רַמְשָׁא: כג וְאִם עֲלֵה־מִשְׁכַּב הוּא אֹו
עֲלֵה־כְלִי אֲשֶׁר־הוּא יִשְׁכַּב־עָלָיו בְּנִנְעוּ־בֹ וְיְטַמֵּא עַד־

שִׁבְעַת יָמִים וְאַחַר תִּטָּהֵר: וְאַם־תִּטָּהֵר מִזֹּבָה: וּסְפָרָה
לָהּ שִׁבְעַת יָמִים וְאַחַר תִּטָּהֵר: וְאִם דְּכִיּוֹת מִדֹּבָה
וּתְמִינִי לָהּ שִׁבְעַת יוֹמִין וּבִתְרַן כֶּן תִּדְרִי: כִּט וּבִלִּים
הַשְּׂמִינִי תִקַּח־לָהּ שְׁתֵּי תָרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה
וְהִבִּיֵּא אוֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וּבָיִים
הַשְּׂמִינִי תִקַּח־לָהּ שְׁתֵּי תָרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה וְהִבִּיֵּא
אוֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וּבִיּוֹמָא תִמְנָא
תִּסַּב לָהּ תְּרִין שְׁפָנִינִין אוֹ תְּרִין בְּנֵי יוֹנָה וּמִיָּתִי יִתְהוֹן
לִזְת פִּהְנָא לְתַרַע מִשְׁפָּן זִמְנָא: ל וְעֵשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־
הָאֶחָד חֲטָאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה וּכְפָר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן
לִפְנֵי יְהוָה מִזֹּב מִמָּאֲתָהּ: וְעֵשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־הָאֶחָד
חֲטָאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה וּכְפָר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה
מִזֹּב מִמָּאֲתָהּ: וְיַעֲבֹד פִּהְנָא יֵת חַד חֲטָאֲתָא וְיֵת חַד
עֲלִמָא וּכְפָר עֲלֶיהָ פִּהְנָא קִדָּם יֵי מִדּוּב סוּכְתָּהּ:

29

וּמְגֹרֶתָם אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאֵין עֹנָה דִּבַּרְתִּי וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינִי וּבִאֲשֶׁר
 לֹא־חִפְצָתִי בָּחֲרוּ: ה' שָׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה הַחֲרָדִים אֲלֵי־דִבְרוֹ אָמְרוּ אַחֲיֵכֶם שְׂנֵאֲיֶכֶם מְגִדֵּיכֶם לְמַעַן
 שְׁמִי יִכָּבֵד יְהוָה וְנִרְאָה בְּשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יִבְשׁוּ: וְקוֹל שְׁאוֹן מַעִיר קוֹל מְהִיכַל קוֹל יְהוָה מִשְׁלֵם
 גְּמוּלָה לְאֵיכָבוֹ: וּבְטָרָם תַּחֲלִיל יִלְדָה בְּטָרָם יָבֹא חֶבֶל לָהּ וְהַמְלִיטָה זָכָר: ה' מִי־שָׁמַע פְּזֹאת מִי
 רָאָה כָּאֵלֶּה הַיּוֹחֵל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד אִם־יִוָּלֵד גּוֹי פֶּעַם אַחַת כִּי־חָלָה גַּם־יִלְדָה צִיּוֹן אֶת־בְּנֵיהָ:
 ה' הֵאֱנִי אֲשִׁבִּיר וְלֹא אוֹלִיד יֹאמֶר יְהוָה אִם־אֲנִי הַמוֹלִיד וְעַצְרָתִי אָמֵר אֱלֹהֶיךָ: שָׁמְחוּ
 אֶת־יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ כֹה כָּל־אֲהֻבֶיהָ שִׁישׁוּ אֶתֶּה מְשׁוֹשׁ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ: א' לְמַעַן תִּינָקוּ
 וַיִּשְׂבַּעְתֶּם מִשֶּׁדֶר תִּנְחֻמֶיהָ לְמַעַן תִּמְצְאוּ וְתִתְעַנְּגֶתֶם מִזֵּי כְבוֹדָהּ: י' כִּי־כֹה א' אָמֵר יְהוָה הִנְנִי
 נֹטֶה־אֱלֹיָה כְּנֶהֱרָ שְׁלֹום וּכְנַחַל שׁוֹמֵר כְּבוֹד גּוֹיִם וַיִּנְקָתֶם עַל־צַד תִּנְשְׂאוּ וְעַל־בְּרִיִּים תִּשְׁעֲשְׂעוּ:
 י' כֹּאֲשֶׁר אֲשֶׁר אָמַר תִּנְחַמְנוּ בֶן אֲנֹכִי אֲנַחְמָכֶם וּבִירוּשָׁלַם תִּנְחַמוּ: י' וְרֵאִיתֶם וְשִׂשׁ לְבָבְכֶם
 וְעֲצֻמוֹתֵיכֶם כִּדְשָׁא תִפְרַחְנָה וְנוֹדַעַה יִד־יְהוָה אֶת־עַבְדֵּיו וְזַעַם אֶת־אֵיכָבוֹ: ה' כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ
 יָבֹא וּכְסוּפָה מִרְפַּבְתָּיו לְהַשִּׁיב בַּחֲמָה אָפּוֹ וְנִעְרַתּוֹ בְּלִהְיֵת־אֵשׁ: ה' כִּי כֹאֲשֶׁר יְהוָה נִשְׁפָּט וּבִחְרָבוֹ
 אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוֹ חֲלָלִי יְהוָה: י' הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמִּטְהָרִים אֶל־הַנְּנוּת אַחֵר אַחַת בְּתוֹךְ אֲכָלִי בִשָּׁר
 הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ וְהַעֲכָבֵר יַחְדָּו יִסְפוּ נֹאֵם־יְהוָה: י' וְאֲנֹכִי מַעֲשִׂיהֶם וּמַחֲשַׁבְתֵּיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ
 אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְשִׁנּוֹת וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי: ה' וְשִׁמְתִּי בָהֶם אוֹת וְשַׁלַּחְתִּי מֵהֶם א' פְּלִיטִים
 אֶל־הַגּוֹיִם תִּרְשִׁישׁ פּוֹל וְלֹד מִשְׁכֵּי קִשֵּׁת תִּכַּל וַיּוֹן הָאֲיִים הָרַחֲקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ אֶת־שִׁמְעִי
 וְלֹא־רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי בְּגוֹיִם: ד' וְהִבִּיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם א' מִכָּל־הַגּוֹיִם א' מִנְחָה א'
 לַיהוָה בְּסוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַצִּפִּים וּבַפָּרָדִים וּבַכַּרְפוֹת עַל הַר קֹדְשִׁי יְרוּשָׁלַם אָמֵר יְהוָה כֹּאֲשֶׁר
 יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בְּכָלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה: ה' וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים לְלוֹיִם אָמֵר
 יְהוָה: ה' כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הִתְדָּשִׁים וְהָאָרֶץ הִתְדָּשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּדִים לִפְנֵי נֹאֵם־יְהוָה
 כֹּה יַעֲמֹד זִרְעֶכֶם וְשִׁמְכֶם: ה' וְהָיָה מִדִּי־חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבָּתוֹ יָבֹא כָל־בָּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
 לִפְנֵי אָמֵר יְהוָה: ה' וַיֵּצְאוּ וְרָאוּ פְּגַרֵי הָאֲנָשִׁים תַּפְשָׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאִשֶּׁשׁ לֹא
 תִּכָּבֶה וְהָיוּ דִּרְאוֹן לְכָל־בָּשָׂר: ה' וְהָיָה מִדִּי־חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבָּתוֹ יָבֹא כָל־בָּשָׁר
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אָמֵר יְהוָה:

הפטרה לפרשת תזריע במלכים ב פרק ד

ד' וַאֲשֶׁר בָּא מִבְּעַל שְׁלֹשָׁה וַיָּבֹא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בַּבּוּרִים עֲשָׂרִים־לֶחֶם שְׁעָרִים וּכְרָמַל
 בְּצִקְלָנוּ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם וַיֹּאכְלוּ: ה' וַיֹּאמֶר מִשְׁרַתּוֹ מָה אֵתָּן זֶה לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם
 וַיֹּאכְלוּ כִּי כֹה אָמֵר יְהוָה אֲכֹל וְהוֹתֵר: ה' וַיִּתֵּן לַפְּגִיָּהם וַיֹּאכְלוּ וַיּוֹתֵרוּ כְּדָבָר יְהוָה: ה' א' וַנַּעֲמֹן
 שֶׁר־צָבָא מִלֶּד־אֲרָם הָיָה אִישׁ גָּדוֹל לִפְנֵי אֲדֹנָיו וְנִשְׂא פָנָיו כִּי־כֹ נָתַן־יְהוָה תְּשׁוּעָה לְאֲרָם וְהָאִישׁ

הָיָה גִבּוֹר חֵיל מִצְרַע: ־ וְאַרְבַּע יָצְאוּ גִדּוּדִים וַיִּשְׁבּוּ מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל נֶעְרָה קַטְנָה וְתָלִי לִפְנֵי אִשָּׁת נַעֲמָן: ־ וְהָאִמֶּר אֶל־גִּבְרִתָּהּ אַחֲלִי אֲדֹנִי לִפְנֵי הַנְּבִיא אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן אִזּוּ יֵאָסֶף אֹתוֹ מִצְרַעְתּוֹ: ־ וַיָּבֹא וַיִּגַּד לְאֲדֹנָיו לֵאמֹר כָּזֹאת וְכֹזֶאת דְּבָרָה הַנִּעְרָה אֲשֶׁר מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל: ־ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־אַרֶם לֶךְ־בָּא וְאַשְׁלַחָה סֵפֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְיִלְךְ וַיִּקַּח בִּידּוֹ עֶשֶׂר כַּפְרֵי־כֶסֶף וְשִׁשֹּׁת אֶלְפִים זָהָב וְעֶשֶׂר חֲלִיפוֹת בָּגָדִים: ־ וַיָּבֹא הַסֵּפֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְעַתָּה כָּבֹא הַסֵּפֶר הַזֶּה אֵלַיִךְ הִנֵּה שְׁלַחְתִּי אֵלַיִךְ אֶת־נַעֲמָן עַבְדִּי וְאִסְפָּתוֹ מִצְרַעְתּוֹ: ־ וַיְהִי כִּקְרָא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַסֵּפֶר וַיִּקְרַע בָּגָדָיו וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים אֲנִי לְהַמִּית וּלְהַחְיֹת כִּי־זֶה שְׁלַח אֵלַי יֵאָסֶף אִישׁ מִצְרַעְתּוֹ כִּי אֲדֹדֶעֱרֹנָא וְרָאוּ כִּי־מִתְאַנֶּה הוּא לִי: ־ וַיְהִי בְשָׂמַע אֵלֵי־שָׁמַע אִישׁ־הָאֱלֹהִים כִּי־קָרַע מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־בָּגָדָיו וַיִּשְׁלַח אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה קָרַעְתָּ בָּגָדֶיךָ יְבֹא־נָא אֵלַי וַיֵּדַע כִּי יֵשׁ נְבִיא בְּיִשְׂרָאֵל: ־ וַיָּבֹא נַעֲמָן בְּסוּסָיו וּבְרֻכָּבוֹ וַיַּעֲמֵד פֶּתַח־הַבַּיִת לֵאמֹר: ־ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישָׁע מִלֵּאָדָּה לֵאמֹר הֲלוֹךְ וְרַחֲצָתָ שִׁבְעַת־פְּעָמִים בִּירְדֵּן וַיִּשָּׁב בְּשִׁירְדֵּן לֵךְ וּטְהַר: ־ וַיִּקְרָא נַעֲמָן וַיִּלְךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אִמְרָתִי אֵלַי וַיֵּצֵא יֵצֵאוּ וַעֲמֹד וַקְרָא בְּשֵׁם־יְהוָה אֱלֹהָיו וַהֲנִיף יָדוֹ אֶל־הַמָּקוֹם וַאֲסַף הַמִּצְרַע: ־ הֲלֹא טוֹב אֲמַנָּה וּפְרָפֶר נַהֲרוֹת דְּמֹשֶׁק מִכָּל מִימֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא־אַרְחֵץ בָּהֶם וּטְהַרְתִּי וַיִּפֹּן וַיִּלְךְ בַּחֲמָה: ־ וַיִּגְשׁוּ עַבְדָּיו וַיִּדְּבְרוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ אָבִי דְּבַר גָּדוֹל הַנְּבִיא דְּבַר אֱלֹהִים הֲלוֹא תַעֲשֶׂה וְאַף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים רַחֵץ וּטְהַר: ־ וַיִּרֶד וַיִּטְבֹּל בִּירְדֵּן שִׁבְעַת פְּעָמִים כְּדָבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיִּשָּׁב בְּשָׂרוֹ כְּבָשָׂר גֶּעֶר קָמָן וַיִּטְהַר: ־ וַיִּשָּׁב אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא וְכָל־מַחֲנֵהוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּעֲמֵד לִפְנָיו וַיֹּאמֶר הַנִּיחָנָא יְדַעְתִּי כִּי אֵין אֱלֹהִים בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי אִם־בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה קַח־נָא בְרָכָה מֵאֵת עַבְדֶּךָ: ־ וַיֹּאמֶר חִי־יְהוָה אֲשֶׁר־עֲמַדְתִּי לִפְנָיו אִם־אֶקַּח וַיִּפְצֹרְכוּ לְקַחַת וּמָאן: ־ וַיֹּאמֶר נַעֲמָן וְלֹא יִתֵּן־נָא לְעַבְדְּךָ מִשָּׂא צִמְד־פָּרָדִים אֲדָמָה כִּי לֹא־יַעֲשֶׂה עוֹד עַבְדְּךָ עֲלָה וְזָבַח לָאֱלֹהִים אַחֲרָיִם כִּי אִם־לַיהוָה: ־ לְדְבַר הַזֶּה יִסְלַח יְהוָה לְעַבְדְּךָ כָּבֹא אֲדֹנִי בֵּית־רִמּוֹן לְהַשְׁתַּחֲוֹת שְׁמָהּ וְהוּא וַיִּשְׁעַן עַל־יָדָיו וַהֲשִׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רִמּוֹן בַּהֲשִׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רִמּוֹן יִסְלַח־נָא יְהוָה לְעַבְדְּךָ כְּדָבַר הַזֶּה: ־ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ לְשָׁלוֹם וַיִּלְךְ מֵאֵתוֹ כְּבִרַת אָרֶץ:

הַפְטָרָה לַפְרֶשֶׁת מִצְרַע (וּבַתּוֹרֵי־מִצְרַע מַחוּבְרוֹת) בַּמְלָכִים ב פֶּרֶק ז

ז ־ וְאַרְבַּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ מִצְרַעִים פָּתַח הַשָּׁעַר וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ וְשָׂבִים פֹּה עַד־מָתָנוּ: ־ אִם־אֲמַרְנוּ נָבֹא הָעִיר וְהָרַעַב בָּעִיר וּמָתָנוּ שָׁם וְאִם־יִשְׁבְּנוּ פֹה וּמָתָנוּ פֹּה וְעַתָּה לָכֵן וְנַפְלֵה אֶל־מַחֲנֶה אֲרָם אִם־יַחֲיֵינוּ נַחֲיָה וְאִם־יָמִיתֵנוּ וּמָתָנוּ: ־ וַיִּקְמוּ בְּזָשָׁף לָבֹא אֶל־מַחֲנֶה אֲרָם וַיָּבֹאוּ עַד־קֶצֶה מַחֲנֶה אֲרָם וְהִנֵּה אִין־שָׁם אִישׁ: ־ וְאֲדֹנִי הַשְּׂמִיעַ וְאֶת־מַחֲנֶה אֲרָם קוֹל רָכָב קוֹל סוּס קוֹל חֵיל גָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו הִנֵּה שָׁכַר־עָלֵינוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־מַלְכֵי הַחֲתִים וְאֶת־מַלְכֵי מִצְרַיִם לָבֹא עָלֵינוּ: ־ וַיִּקְמוּ וַיִּנָּסוּ בְּזָשָׁף וַיַּעֲזִיבוּ אֶת־אֶהֱלִיהֶם וְאֶת־סוּסֵיהֶם

וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם הַמִּחְנָה כַּאֲשֶׁר הָיָא וַיָּנֶסוּ אֶל־נַפְשָׁם: ה וַיָּבֹאוּ הַמִּצְרָעִים הָאֵלֶּה עַד־קֶצֶה הַמִּחְנָה וַיָּבֹאוּ אֶל־אֶהֱלֹ אַחֵד וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם כֶּסֶף וְזָהָב וְכֶבֶד וַיִּלְכוּ וַיִּטְמְנוּ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־אֶהֱלֹ אַחֵר וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם וַיִּלְכוּ וַיִּטְמְנוּ: ט וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ לֹא־כֵן אֲנַחְנוּ עֹשִׂים הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם־בִּשְׁרָה הוּא וְאֲנַחְנוּ מַחֲשִׁים וְחַפְזֵינוּ עַד־אֹרֶךְ הַבֶּקֶר וּמִצְאָנוּ עֹזֹן וְעַתָּה לָכוּ וְנִבְאָה וְנִגִּידָה בֵּית הַמִּלֶּךְ: י וַיָּבֹאוּ וַיִּקְרְאוּ אֶל־שַׁעַר הָעִיר וַיִּגִּידוּ לָהֶם לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־מִחְנָה אֲרָם וְהִנֵּה אִין־שָׁם אִישׁ וְקוֹל אָדָם כִּי אִם־הַסּוֹס אֲסוּר וְהַחֲמֹר אֲסוּר וְאֵהָלִים כַּאֲשֶׁר הֵמָּה: יא וַיִּקְרָא הַשָּׁעָרִים וַיִּגִּידוּ בֵּית הַמִּלֶּךְ פְּנִימָה: יב וַיָּקָם הַמִּלֶּךְ לָלֶכֶת וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדָּיו אֲנִידָה־נָא לָכֶם אֶת אֲשֶׁר־עָשׂוּ לָנוּ אָרָם יִדְעוּ פִּירְעָבִים אֲנַחְנוּ וַיֵּצְאוּ מִן־הַמִּחְנָה לְהַחֲבִה בַּשָּׂדֶה לֵאמֹר פִּירְעָאוֹ מִן־הָעִיר וְנִתְּשָׁם חַיִּים וְאֶל־הָעִיר נָבֹא: יג וַיַּעַן אַחֵד מֵעַבְדָּיו וַיֹּאמֶר וַיִּקְחוּ־נָא חֲמִשָּׁה מִן־הַסּוֹסִים הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ־בָהּ הֵנָּה כָּל־הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ־בָהּ הֵנָּה כָּל־הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־תָּמוּ וְנִשְׁלַחַה וְנִרְאָה: יד וַיִּקְחוּ שְׁנֵי רֶכֶב סוּסִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו מִחְנֵה־אָרָם לֵאמֹר לָכוּ וּרְאוּ: טו וַיִּלְכוּ אַחֲרֵיהֶם עַד־תִּירְדֹן וְהִנֵּה כָל־הַדָּרוֹךְ מִלֵּאָה בְּגָדִים וְכָלִים אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אָרָם בַּחֲפֹם וַיָּשֻׁבוּ הַמִּלֻּאֲכִים וַיִּגִּדוּ לַמֶּלֶךְ: טז וַיֵּצֵא הָעָם וַיָּבֹאוּ אֶת מִחְנֵה אָרָם וַיְהִי סָאֵה־סֵלֶת בִּשְׁקָל וְסָאֲתִים שְׁעָרִים בִּשְׁקָל כְּדָבָר יְהוָה: יז וְהַמֶּלֶךְ הַפְקִיד אֶת־הַשְּׁלִישׁ אֲשֶׁר נִשְׁעַן עַל־יָדוֹ עַל־הַשָּׁעַר וַיִּרְמְסֵהוּ הָעָם בַּשָּׁעַר וַיָּמָת כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּרַדְת הַמֶּלֶךְ אֵלָיו: יח וַיְהִי כְּדָבָר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סָאֲתִים שְׁעָרִים בִּשְׁקָל וְסָאֵה־סֵלֶת בִּשְׁקָל יְהִיָּה פַעַת מִחֹר בַּשָּׁעַר שְׁמֹרוֹן: יט וַיַּעַן הַשְּׁלִישׁ אֶת־אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר וְהִנֵּה יְהוָה עֹשֶׂה אַרְבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הִיְהִיָּה כְּדָבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר הַנֶּגֶד רָאָה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכַל: כ וַיְהִי־לּוֹ כֵּן וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעָם בַּשָּׁעַר וַיָּמָת:

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש